

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 9C/58/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117221738
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Olekšák
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2020:4117221738.15

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudcom JUDr. Marekom Olekšákom v právnej veci žalobkyne v 1. rade: maloletá L. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. trieda XX, XXX XX W., žalobkyne v 2. rade: N. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. trieda XX, XXX XX W., žalobcu v 3. rade: H. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. trieda XX, XXX XX W., všetci zastúpení: Prosman a Pavlovič advokátska kancelária s.r.o. so sídlom Hlavná 31, 917 01 Trnava, IČO: 36 865 281, proti žalovanému: Fakultná nemocnica Nitra so sídlom Špitálska 6, 950 01 Nitra, IČO: 17 336 007, zastúpený: Advokátska kancelária STOKLASA & STOKLASOVÁ s.r.o. so sídlom Farská 25, 949 01 Nitra, IČO: 36 856 282, za účasti intervenienta: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. so sídlom Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava, IČO: 00 151 700, o náhradu škody, ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 358.302 eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 228.365 eur od 28.02.2018 do zaplatenia a úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 10.503 eur od 08.02.2019 do zaplatenia, a to všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 100.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, a to v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 80.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, a to v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- IV. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 3. rade sumu 80.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, a to v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- V. Vo zvyšku uplatňovaného nároku súd žalobu zamietá.
- VI. Súd priznáva žalobkyni v 1. rade voči žalovanému nárok na náhradu konania v rozsahu 100 % vo vzťahu k nároku na náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia.
- VII. Súd priznáva žalobcom v 1. až 3. rade voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa v 1. rade zastúpená zákonnými zástupcami (žalobkyňou v 2. rade a žalobcom v 3. rade ako rodičmi), žalobkyňa v 2. rade a žalobca v 3. rade (ďalej spolu aj „žalobcovia“) sa žalobou domáhali voči žalovanému:
  - a) náhrady škody vo výške 358.302,50 eura s príslušenstvom titulom sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne v 1. rade;
  - b) náhrady škody vo výške 3.850,98 eura s príslušenstvom titulom náhrady nákladov spojených s liečením a
  - c) náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to vo výške 300.000 eur v prospech žalobkyne v 1. rade, vo výške 200.000 eur v prospech žalobkyne v 2. rade a vo výške 200.000 eur v prospech žalobcu v 3. rade a tiež náhrady trov konania v rozsahu 100 %.

2. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že nárok žalobkyne v 1. rade titulom sťaženia spoločenského uplatnenia je dôvodný čo do právneho základu a čiastočne dôvodný čo do výšky. Nárok žalobcov na náhradu nákladov spojených s liečením vylúčil súd na samostatné konanie a nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy priznal čo do právneho základu a čiastočne čo do výšky podľa výrokovej časti tohto rozsudku. Zároveň žalobcom súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

3. Všetky tri vyššie uvedené nároky odvodzovali žalobcovia od rovnakého tvrdeného skutkového základu. Po tom, ako bolo žalobkyňi v 2. rade dňa 28.03.2014 potvrdené tehotenstvo, bol jej stanovený termín pôrodu na 01.12.2014. Tehotenstvo prebiehalo štandardne bez zistiteľných anomálií. Počas neho žalobkyňa v 2. rade riadne navštevovala prenatálnu ambulanciu a dodržiavala odporúčania svojho gynekológa. Po poslednom vyšetrení v gynekologickej ambulancii dňa 26.11.2014 bola odoslaná na predpôrodné vyšetrenie do ambulancie žalovaného, kde absolvovala tri kontrolné vyšetrenia, a to v dňoch 26.11.2014, 01.12.2014 a 04.12.2014, kedy bol vždy potvrdený fyziologický stav plodu a bola jej odporučená hospitalizácia na termín 07.12.2014, ak by sa dovtedy nerozbehla pôrodná činnosť spontánne. Dňa 06.12.2014 bola žalobkyňa v 2. rade prijatá na pôrodnícku kliniku žalovaného za účelom pôrodu žalobkyne v 1. rade, a to v čase 21:15 hod., keďže u žalobkyne v 2. rade začali pravidelné kontrakcie, ale plodová voda jej neodtekala, pohyby plodu cítila a mierne špinila. Po prijatí na kliniku bol žalobkyňi v 2. rade realizovaný vstupný CTG záznam, ktorý bol prijímajúcim lekárom vyhodnotený ako podozrivý, a preto bola prijatá o 21:30 hod. priamo na pôrodnú sálu. V čase od 22:30 hod. do 23:35 hod. bol u žalobkyne realizovaný kontinuálny CTG záznam, pri ktorom pre poruchu odoziev plodu bolo rozhodnuté o neodkladnom ukončení pôrodu cisárskym rezom, ku ktorému došlo o 23:48 hod. Po narodení bola žalobkyňa asfyktická (nedýchajúca), z dýchacích ciest mala odsávanú hustú zelenú plodovú vodu, bola cyanotická (namodralá), hypotonická (bez svalového napätia) s výraznými neurologickými príznakmi ťažkej hypoxie (nedostatku kyslíku). U žalobkyne v 1. rade bola začatá intenzívna starostlivosť, bola zaintubovaná za účelom umelého dýchania a odsatia obsahu priedušiek; z dýchacích ciest jej bola odsávaná hustá zelená plodová voda. Novonarodená žalobkyňa v 1. rade bola prijatá na jednotku intenzívnej starostlivosti (JIS) žalovaného. Po približne 15 minútach sa pracovníkom žalovaného podarilo žalobkyňu v 1. rade „rozdychať“, ale dýchanie bolo nepravidelné, saturácia kyslíka v krvi meraná osymetrom dosahovala len hodnoty 85-90% (normálna hodnota je 95%), stále boli prítomné žmúľavé pohyby úst. Pri manipulácii so žalobkyňou v 1. rade opakovane poklesla saturácia kyslíka na hodnoty 40-50 % s nekoordinovanými pohybmi dolných končatín. Napriek nasadenej liečbe u žalobkyne v 1. rade pretrvávala nízka saturácia kyslíka, nepravidelné dýchanie a záškľby dolných končatín. Od narodenia bola žalobkyňa v 1. rade v hlbokom bezvedomí, nereagovala na podnety, mala výbavný sací reflex, úchopový reflex bol nevýbavný, boli prítomné žmúľavé pohyby, kŕče bránice a záškľby končatín, pre ktoré bolo potrebné jej tlmenie a dňa 07.12.2014 o 3:30 hod. jej napojenie na umelú pľúcnu ventiláciu.

4. Žalobcovia v postupe žalovanej v priebehu pôrodu a v starostlivosti po pôrode videli porušenie právnej povinnosti, v príčinnej súvislosti s ktorým bola žalobkyňi v 1. rade spôsobená škoda na zdraví. Porušenie malo spočívať v oneskorenom ukončení pôrodu cisárskym rezom a neposkytnutím adekvátnej popôrodnej lekárskej starostlivosti. Pre uvedené porušenie žalobkyňa v 1. rade trpí závažnou formou hypoxicko - ischemickej encefalopatie s postihnutím mozgového kmeňa, detskou mozgovou obrnou, epilepsiou, Westa a Ohtaharovým syndrómom, poruchami spánku, zraku a sluchu, mikrocefáliou, absenciou sacieho a prehĺtacieho reflexu, spasticitou a hypertóniou, celkovou imobilitou s flekčným držaním končatín a má trvalo zavedený PEG a tracheostómiu. Táto ujma u žalobkyne v 1. rade zanechala trvalé následky spočívajúce v poškodení duševných funkcií (rozvoj hlbokkej duševnej zaostalosti, čo je jedna z najťažších duševných porúch), poúrazovej epilepsii, strate zmysluplnej pohyblivosti všetkých štyroch končatín (rozvoj trvalej imobility a neschopnosti akýchkoľvek samoobslužných aktivít), strate sexuálnych funkcií v najširšom slova zmysle ako aj v strate možnosti komunikovať s okolím. Poškodenie mozgu žalobkyne v 1. rade je z hľadiska prognózy nezvratné. Vzhľadom k nemožnosti prehľadania tuhej stravy ani tekutín bol žalobkyňi v 1. rade zavedený gastronomický katéter perkutánne (PEG) a na dýchanie tracheostómia. Žalobcovia v žalobe predbežne vyčíslili sťaženie spoločenského uplatnenia u žalobkyne v 1. rade vo výške 228.365 eur pri počte bodov 12.520 a hodnote jedného bodu 18,24 eura.

5. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe nespochybnil existenciu škody ani to, že žalovaný porušil právnu povinnosť, ale namietal, že zo strany žalobcov nebola preukázaná príčinná súvislosť (kauzálny nexus) medzi škodou a porušením právnej povinnosti ako jedna zo základných predpokladov pre vznik nároku na náhradu škody. Zároveň žalovaný nesúhlasil s výškou škody, pričom uviedol, že nemá dôvod spochybňovať existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa vzhľadom na zdravotný stav žalobkyne v 1. rade, ale k správnosti vyčíslenia sa bude môcť vyjadriť až po predložení lekárskeho posudku. Žalovaný spochybnil výpočet náhrady tiež z dôvodu, že mu nie je zrejmé, prečo pri stanovení výšky náhrady žalobcovia vychádzali z hodnoty bodu pre kalendárny rok 2017. Pokiaľ ide o náklady spojené s

liečením uplatnené vo výške 3.850,98 eura, žalovaný uviedol, že tieto nespochybňuje, ale po vyjadrení intervenienta, ktorý vstúpil do konania 20.05.2019, namietal aj opodstatnenosť väčšej časti uplatnených nákladov. K náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch žalovaný uviedol, že nemá dôvod spochybňovať, že došlo k takým prejavom zdravotného stavu žalobkyne v 1. rade a dopadom na žalobcov ako ich uviedli v žalobe. Výšku nárokov však považoval za neprimeranú z dôvodu, že podstatným spôsobom prekračujú rámec doterajšej rozhodovacej praxe súdov a poukázal na to, že pri rozhodovaní by mal súd zohľadniť, že nárok titulom sťaženia spoločenského uplatnenia predpokladá zvýšenie o 50 %, pričom hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia už bolo lekárske posudkom zvýšené o maximálnu možnú výšku 50 %.

6. Podľa § 137 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o splnení povinnosti.

7. Podľa § 191 ods. 1 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

8. Podľa § 193 CSP, súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihniteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

9. Podľa § 215 ods. 1 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

10. Podľa § 215 ods. 2 CSP, skutkový stav sa zisťuje procesným postupom podľa tohto zákona.

11. Podľa § 151 ods. 1 CSP, skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

12. Podľa § 85 CSP, ak intervenient spolu so stranou, na ktorej vystupuje, netvorí nerozlučné spoločenstvo podľa § 77, vyžadujú prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany podľa § 149 až 154 uplatnené intervenientom súhlas tejto strany; inak na ne súd neprihliada.

13. Súd na základe vyjadrení strán určil, že nespornou je existencia škody na strane žalobkyne v 1. rade ako aj porušenie právnej povinnosti na strane žalovanej. Preto sa primárne zaoberal tým, čo bolo v konaní sporným, a síce otázkou, či medzi škodou a porušením právnej povinnosti existuje príčinná súvislosť (kauzálny nexus). Ďalej sa súd zaoberal otázkou správneho vyčíslenia sťaženia spoločenského uplatnenia, námietkou premlčania vo vzťahu k rozšíreniu nároku po začatí konania a výškou nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Za týmto účelom súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s vyjadreniami strán sporu, výsledkami znaleckého dokazovania, listinnými dôkazmi a obhliadkou žalobkyne v 1. rade. Nárok na náhradu nákladov spojených s liečením uplatnený vo výške 3.850,98 eura vylúčil súd na samostatné konanie uznesením na pojednávaní dňa 07.02.2020 z dôvodu potreby ďalšieho dokazovania, keďže intervenient spochybnil časť tohto nároku a žalovaný s týmto spochybnením súhlasil podľa § 85 CSP. Z listinných dôkazov súd vykonal dokazovanie nasledovnými listinami: Žaloba na č. I. 1 - 26, Oznámenie o výsledku prešetrenia podnetu na č. I. 27-29, Zdravotná dokumentácia na č. I. 44-75, Listiny preukazujúce majetkové pomery žalobcov na č. I. 88-145, Vyjadrenie žalovaného zo dňa 11.03.2018 na č. I. 153-158, Vyjadrenie žalobcov zo dňa 05.04.2018 na č. I. 172-176, Vyjadrenie žalovaného na č. I. 180-184, Vyjadrenie žalobcov zo dňa 17.12.2018 na č. I. 188-192, Znalecký posudok č. 267/2018 na č. I. 197-207 vrátane listinných príloh na CD, Stanovisko prof. MUDr. Y. Y., CSc. zo dňa 06.02.2019 na č. I. 210, Spis ÚDZS č. 13087/2017/404 na č. I. 226-237, Vyjadrenie žalobcov zo dňa 15.02.2019 na č. I. 239-242, Vyjadrenie žalovaného na č. I. 251-255, Zdravotná dokumentácia ohľadne geneticky podmienených ochorení žalobkyne v 1. rade na č. I. 259, Vyjadrenie žalobcov zo dňa 06.03.2019 na č. I. 264-267, Trestné oznámenie na č. I. 268-272, Vyjadrenie žalovaného na č. I. 276-280, Protokol č. 1247/2015 ÚDZS na č. I. 281-287, Odborné stanovisko Doc. MUDr. C. H., PhD., MPH., mim. prof. na č. I. 288-292, Stanovisko žalovaného k trestnému oznámeniu na č. I. 295-297, Oznámenie o vstupe intervenienta do konania na č. I. 318-319, Hlásenie škodovej udalosti na č. I. 320-321, Poistná zmluva č. 511 031 251 na č. I. 322-324, Znalecký posudok č. 22/2019 na č. I. 371-381, Znalecký posudok č. 9/2019 vrátane príloh na č. I. 386-511, Vyjadrenie žalovaného zo dňa 22.11.2019 na č. I. 522-527, Vyjadrenie žalobcov zo dňa 02.12.2019 na č. I. 533-537, Vyjadrenie žalovaného zo dňa 15.12.2019 na č. I. 543-551, Vyjadrenie intervenienta zo dňa 12.12.2019 na č. I. 556-563, Vyjadrenie žalobcov zo dňa 27.01.2020 na č. I. 577-581, Lekársky nález na č. I. 582, Vyjadrenie žalovaného zo dňa 31.01.2020 na č. I. 594-596, Vyjadrenie intervenienta zo dňa 05.02.2020 na č. I. 616-618.

14. Podľa § 415 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

15. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

16. Podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

17. Podľa § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka, zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

18. Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

19. Podľa § 444 Občianskeho zákonníka, pri škode na zdraví sa jednorazove odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

20. Podľa § 449 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pri škode na zdraví sa uhradzujú aj účelné náklady spojené s liečením.

21. Podľa § 449 ods. 3 Občianskeho zákonníka, náklady liečenia a náklady pohrebu sa uhradzujú tomu, kto ich vynaložil.

22. Príčinná súvislosť. Súd v konaní vykonal dokazovanie dvomi znaleckými posudkami. Najprv dňa 21.12.2018 predložili žalobcovia súdu Znalecký posudok č. 267/2018 (ďalej len „Znalecký posudok č. 267/2018“) vyhotovený znaleckou organizáciou forensic.sk Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o. so sídlom Boženy Němcovej 8, 811 04 Bratislava, IČO: 44 017 391 (ďalej len „forensic.sk“). Zo záverov tohto posudku vyplýva, že

(i) v prenatálnej starostlivosti neboli u žalobkyne v 2. rade zistené skutočnosti, ktoré by svedčili o zvýšenom riziku ohrozenia plodu;

(ii) vstupný záznam z CTG monitoru bol patologický (vysoko podozrivý z ohrozenia plodu nedostatkom kyslíka), a preto mali byť žalovaným vykonané opatrenia, ktoré by odvrátili riziko ohrozenia plodu (podanie kyslíka matke, podanie liekov na zástavu kontrakcií, polohovanie matky) a ak by patologický záznam pretrvával, malo byť indikované ukončenie pôrodu maximálne do 40 minút, a to cisárskym rezom;

(iii) stupeň poškodenia tkanív plodu je priamo závislý od dĺžky trvania nedostatku kyslíka (hypoxie);

(iv) v prípade žalobkyne v 1. rade išlo s najväčšou pravdepodobnosťou o vnútromaternicovú hypoxiu pri tzv. fetálnej intolerancii pôrodu ako príčinu hypoxie;

(v) následkom hypoxie u žalobkyne v 1. rade je detská mozgová obrna s poruchou hybnosti všetkých štyroch končatín ťažkého stupňa (spastická kvadruparéza), porucha prehĺtania s nutnosťou živenia cez sondu zavedenú skrz brušnú stenu do žalúdka (PEG), inkontinencia III. stupňa, zavedená tracheotómia (vytvorenie komunikácie medzi priedušnicou a vonkajším prostredím zavedenou kanylou cez kožu), nezvratný a trvalý stav retardácie psychomotorického vývoja na úrovni 3. mesačného dieťaťa a sekundárna epilepsia ako stav po závažnom mozgovom postihnutí, hypoxicko-ischemickej encefalopatie;

(vi) pre nepriaznivý stav už počas života v maternici svedčal aj nález plodovej vody, ktorá sa vyskytuje predovšetkým v prípadoch nedostatočného zásobovania plodu kyslíkom;

(vii) žalovaný po pôrode nekonzultoval stav žalobkyne v 1. rade s pracoviskom, ktoré by mohlo poskytnúť komplexnú liečbu (podľa znaleckého posudku komplexný prístup zahŕňajúci stabilizáciu životne dôležitých funkcií vrátane starostlivosti ochraňujúcej mozog; okrem riadenej hypotermie ide o monitorovanie a podporu činnosti srdca a krvného obehu vrátane starostlivej úpravy krvného tlaku s cieľom zabezpečiť adekvátne prekrvenie všetkých životne dôležitých orgánov, monitorovanie a úprava vnútorného prostredia dieťaťa, jeho krvná zrážanlivosť a prípadne prítomná infekcia) a nebolo na takéto pracovisko ani preložené, a preto išlo o postup non lege artis.

(viii) postup riadenej hypotermie má byť začatý čo najskôr, pričom odporúčaná hranica pre začatie je obdobie prvých šiestich hodín po narodení dieťaťa. Riadená hypotermia nie je postupom, ktorý zabezpečí vyliečenie, či s istotou vedie k zlepšeniu prognózy novorodenca s hypoxicko-ischemickou encefalopatiou, ale ide len o jeden z postupov komplexnej zdravotnej starostlivosti, ktorý má však nezastupiteľnú úlohu. Podľa dostupných údajov je možné stanoviť pravdepodobnosť účinnosti liečby riadenou hypotermiou na približne 12,5 %.

23. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe poukázal na to, že v Oznámení o prešetrení podnetu sa Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „ÚDZS“) nezaoberal príčinnou súvislosťou

medzi konaním alebo opomenutím žalovaného a stavom žalobkyne v 1. rade. Uviedol tiež, že ÚDZS zdravotnú starostlivosť hodnotil a posudzoval ex ante, t. j. z pohľadu ako sa zdravotný stav žalobkyne v 1. rade javil v čase, keď dohliadaný subjekt (žalovaný) rozhodoval o ďalšom postupe, nie však ex post, teda za situácie, keď je výsledok už známy. V tejto súvislosti ÚDZS podľa žalobcu v Rozhodnutí zo dňa 04.05.2017 konštatoval, že „diagnóza pacientky - Ohtaharov syndróm, stanovená po vyše piatich mesiacoch po jej prepustení z hospitalizácie u účastníka konania mohla vzniknúť len z genetickej príčiny a nie z príčiny zisteného nedostatku.“ Žalovaný tiež odkázal na Odborné stanovisko Doc. MUDr. C. H., PhD., MPH., mim. prof. z Gynekologicko-pôrodnického oddelenia LF UPJŠ Košice zo dňa 31.03.2016, ktorý v ňom konštatoval, že „zdravotná starostlivosť u žalovaného bola poskytnutá správne a v celom postupe starostlivosti nenachádza ani najmenšie pochybenie. O osude Sofie nerozhodlo konanie pôrodníc, ale neznáme genetické ochorenie, ktorého prejavom je závažná mikrocefália s početnými neurologickými nálezmi. Na pojednávaní dňa 07.02.2019 žalovaný predložil vyjadrenie Prof. MUDr. Y. Y., CSc., prednostu gynekologicko-pôrodnickej kliniky žalovaného zo dňa 06.02.2019, ktorý spochybnil niektoré závery Znaleckého posudku č. 267/2018, pričom podľa neho by postup žalovaného non lege artis musel byť príčinou hlavnou, dôležitou, podstatnou a značnou pričom šanca na zlepšenie zdravotného stavu by musela byť odňatá v miere prevažujúcej nad vývojom zdravotného stavu, ktorý nebolo možné riadnym využitím poznatkov lekárskej vedy ovplyvniť. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na bod. 7 Znaleckého posudku č. 267/2018, podľa ktorého ani riadená hypotermia nie je postupom, ktorý zabezpečí vylúčenie či s istotou vedie k zlepšeniu prognózy novorodenca a pravdepodobnosť účinnosti tejto liečby je v znaleckom posudku uvádzaná približne v pomere 1:8, t. j. 12,5 %. Žalovaný uviedol, že slovenský právny poriadok nie je založený na právnej doktríne strate šancí, kde by postačovala miera pravdepodobnosti na akejkoľvek úrovni a na základe uvedenej výšky pravdepodobnosti nie je možné konštatovať príčinnú súvislosť medzi nezlepšením zdravotného stavu žalobkyne v 1. rade a konaním či opomenutím pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

24. Na návrh žalovaného súd Uznesením č. k. 9C/58/2017 - 359 zo dňa 31.05.2019 nariadil znalecké dokazovanie z odvetvia gynekológie a pôrodnictva ako aj z odvetvia pediatrie (neonatológie) za účelom zodpovedania otázok, na základe ktorých by mohol súd vyhodnotiť, či postup žalovaného bol v príčinnej súvislosti s poškodením zdravia žalobkyne v 1. rade.

25. Dňa 23.09.2019 bol súdu predložený Znalecký posudok č. 22/2019 zo dňa 15.09.2019 vypracovaný súdnou znalkyňou MUDr. Q. T., znalkyňou pre odbor zdravotníctvo, odvetvie pediatria, špecializácia neonatológia, ktorá vo svojich záveroch konštatovala, že:

(i) Apgar skóre v 1. až 5. minúte po narodení žalobkyne v 1. rade (ide o zásadnú dokumentáciu pre posúdenie stavu dieťaťa a pre určenie ďalšieho postupu) nekorelovalo s hypoxicko-ischemickými zmenami mozgu, keďže bolo značne nadhodnotené;

(ii) po narodení neboli na žalobkyni v 1. rade žiadne zjavné vrodené stigmy, mala úplne normálny obvod hlavy; nikto z prítomných lekárov nevyslovil podozrenie na genetickú vadu, a preto jej mala byť poskytnutá starostlivosť lege artis;

(iii) pri prvých ultrazvukových vyšetreniach ani na vyšetrení magnetickou rezonanciou v novorodeneckom období neboli konštatované žiadne vrodené anomálie mozgového tkaniva; opakované vyšetrenia na vrodené poruchy metabolizmu dostupnými metódami boli negatívne a vyšetrenie z 31.07.2015 dostupnými vyšetreniami nepreukázalo genetické postihnutie žalobkyne v 1. rade;

(iv) pokiaľ ide o Ohtahara syndróm, jeho prítomnosť je u žalobkyne v 1. rade viac než nepravdepodobná a nič nenasvedčuje tomu, že by bol u nej preukázateľný;

(v) žalobkyňa v 1. rade bola jednoznačne indikovaná na preloženie na jednotku intenzívnej a resuscitačnej starostlivosti pre novorodencov, kde mala byť riadená hypotermia uskutočnená. Komplexná starostlivosť žalobkyni v 1. rade nebola poskytnutá správne, bola teda non lege artis, nebola jej daná šanca na možnosť zlepšenia stavu po prekonanej ťažkej asfyxii formou riadenej hypotermie, pričom tú je nutné začať do šiestich hodín po narodení;

(vi) v posudzovanom prípade sa nie je možné vyjadriť k tomu, či a v akom rozsahu by u žalobkyne v 1. rade došlo k trvalým následkom hypoxie pokiaľ by bola liečená riadenou hypotermiou.

26. Dňa 23.09.2019 bol súdu predložený Znalecký posudok č. 9/2019 zo dňa 30.10.2019 vypracovaný súdnym znalcom prof. MUDr. R. U., CSc., znalcom pre odbor zdravotníctvo a farmácia, odvetvie gynekológia a pôrodnictvo, z ktorého záverov vyplýva, že:

(i) sa stotožňuje zo závermi uvedenými v Znaleckom posudku č. 267/2018 vypracovanou znaleckou organizáciou forensic.sk;

(ii) v čase prijatia žalobkyne v 2. rade o 21:07 hod. bol CTG záznam patologický, podobne ako CTG záznam v čase od 21:56 hod. do 22:15 hod. a v tomto období mala byť už tehotnosť ukončená vzhľadom

k nepriaznivému pôrodnickému nálezu cisárskym rezom, z indikácie hroziacej, resp. začínajúcej hypoxie plodu. Preto postup žalovaného hodnotí jednoznačne ako postup non lege artis;

(iii) dôvod rozporu medzi posudkom doc. MUDr. H. a znaleckou organizáciou forensic.sk vidí v tom, že doc. MUDr. H. bral do úvahy výsledky neurologického vyšetrenia a diagnózu Othaharov syndróm, čo znamená, že hodnotil poskytovanie zdravotnej starostlivosti na základe princípu ex post a nie ex ante, čo je zásadný a neprípustný nedostatok jeho odborného stanoviska a zásadným spôsobom znižuje validitu tohto stanoviska;

(iv) postup lege artis je taký postup, ktorý rešpektuje a vychádza z najnovších poznatkov vedy a jej aplikácie do praktickej medicíny pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti a je zameraný na zachovanie zdravia a integrity poskytovanej osobe, čo v tomto prípade nebolo dodržané;

(v) všetky CTG záznamy, ktoré boli od prijatia žalobkyne v 2. rade dňa 06.12.2014 realizované boli patologické a jednoznačne indikovali ukončenie gravidity urgentným cisárskym rezom. Preto je nutné konštatovať, že bolo potrebné vykonať urgentný cisársky rez do 40 minút od vykonania vstupného CTG záznamu;

(vi) na základe súčasných medicínskych poznatkov je prakticky nemožné určiť exaktne mieru pravdepodobnosti vyjadrenú intervalom v percentách, ktorá by jednoznačne potvrdila, že vykonanie cisárskeho rezu do 40. min. (resp. do 30 minút) od vykonania vstupného CTG záznamu (pri jeho suspektnom alebo patologickom charaktere) by malo za následok iný stav a zároveň stanovila konkrétny a validovaný zdravotný stav žalobkyne v 1. rade. Ide o matematicky nemerateľnú veličinu a v rámci vedecko-výskumných projektov nie je možné v danej oblasti v rámci humánnej medicíny realizovať randomizované, dvojito zaslepené, placebom kontrolované štúdie, ktoré ako jediné by mohli dať odpoveď na takto položenú otázku (aká je miera pravdepodobnosti vyjadrená intervalom v percentách, že vykonanie cisárskeho rezu do 40 min. od vykonania vstupného záznamu z CTG monitoru by malo za následok iný zdravotný stav žalobkyne v 1. rade), a to z dôvodu, že by sa jednalo o nehumánne zameraný výskum a sledovanie;

(vii) súčasné poznatky jednoznačne dokumentujú a je nesporné, že realizácia cisárskeho rezu pri objavení sa prvých známk hypoxie plodu má jednoznačný benefit pre plod z hľadiska jeho popôrodného prežívania a zdravotného stavu. Predlžovanie a prehlbovanie trvania vplyvu vnútro maternicovej hypoxie na plod, s rozvojom ireverzibilného poškodenia najmä mozgu plodu, je jednoznačne negatívnym faktorom, ovplyvňujúcim morbiditu a mortalitu novorodencov;

(viii) v prípade objavenia sa známk hypoxie na CTG zázname má byť tehotnosť klasifikovaná ako urgentný (emergentný) stav a má byť ukončená (ak to podmienky dovoľujú) cisárskym rezom do 30, resp. 40 minút, keďže prináša jednoznačný benefit pre plod, čo sa v danom prípade neudialo;

(ix) dynamika záznamov CTG pri porovnávaní záznamu pri prijatí a tesne pred ukončením pôrodu cisárskym rezom bola rovnaká, poukazujúca na ťažkú patológiu;

(x) malý plod v dôsledku miernej chronickej hypoxie alebo genetických a konštitučných faktoroch nesúvisia so stavom plodu - známkami akútnej hypoxie - počas samotného pôrodu, keďže ide o dva samostatné procesy a dva samostatné aspekty jedného prípadu;

(xi) vzhľadom na to, že už vstupný kardiokografický nález žalobkyne v 1. rade bol patologický a poukazoval na ohrozenie plodu hypoxiou a následné CTG záznamy dokumentovali ďalšie prehlbovanie vnútro maternicovej hypoxie plodu, je s vysokou pravdepodobnosťou, hraničiacou až takmer s istotou (100%) možné konštatovať, že ak by tehotnosť nebola v čase o 23:48 hod. ukončená cisárskym rezom, došlo by k intrapartálnemu (odumretie počas pôrodu) odumretiu plodu a žalobkyňa v 1. rade by neprežila vnútro maternicové dusenie trvajúce od 21:07 hod. do 23:48 hod.;

(xii) to, že bolo u žalobkyne v 2. rade pri prijatí realizované vyšetrenie v arteria umbilicalis s negatívnym nálezhom, znalec považuje za vyšetrenie, ktoré bolo zbytočné, resp. nemalo mať a ani nemalo relevantný dopad na rozhodovanie sa o stratégii vedenia pôrodu, nakoľko už bolo uvedené, že vyšetrenie arteria umbilicalis nie je diagnostickou metódou stanovenia akútnej hypoxie počas pôrodu na rozdiel od kardiokografie, ktorá pre akútnu hypoxiu svedčila.

27. Vzhľadom na vyššie uvedené závery znalcov mal súd jednoznačne preukázané, že žalovaný porušil právnu povinnosť vyplývajúcu mu z § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu škodovej udalosti (06.12.2014) (ďalej len „ZoZS“), keď nezabezpečil včasnú a účinnú liečbu s cieľom uzdravenia alebo zlepšenia stavu žalobkyne v 1. rade pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy. Znalci zhodne konštatovali, že už prvý kardiokografický záznam (CTG záznam) v čase o 21:07 hod. dňa 06.12.2014 bol patologický a poukazoval na ohrozenie plodu (žalobkyne v 1. rade) hypoxiou, t.j. nedostatkom kyslíka. Už vtedy malo byť žalovaným indikované ukončenie pôrodu cisárskym rezom. Argument žalovaného o tom,

že ÚDZS konštatoval postup žalovaného non lege artis iba v rámci popôrodnej starostlivosti preto neobstojí. Rovnako bolo pochybením žalovaného, keď žalobkyňa v 1. rade po pôrode nepreložil na špecializované pracovisko, kde by jej mohla byť poskytnutá adekvátna komplexná liečba, ale jej stav s takýmto pracoviskom ani nekonzultoval. Súd mal preukázané aj poškodenie zdravia žalobkyne v 1. rade, teda škodu, ktorej rozsah ako takej žalovaný ani nespochybňoval (výškou škody sa súd zaoberá v odôvodnení v samostatnom odseku).

28. Predpokladom všeobecnej zodpovednosti za škodu podľa ustanovenia § 420 ods.1 Občianskeho zákonníka je (i) porušenie právnej povinnosti, (ii) existencia škody (majetková ujma) a (iii) príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti škodcu a vznikom škody (tzv. kauzálny nexus), prípadne (iv) zavinenie škodcu. Zavinenie sa predpokladá, avšak za podmienok ustanovenia § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka sa škodca môže zodpovednosti zbaviť. Zavinením sa rozumie psychický vzťah škodcu k vlastnému protiprávnemu konaniu a ku škode. Tento vzťah je vyjadrený buď ako priamy alebo ako nepriamy úmysel alebo ako vedomá alebo nevedomá nebanlivosť. Prezumpcia zavinenia sa týka iba nebanlivosti, pri ktorej vôľa nesmeruje ku škodlivému následku. Pri nevedomej nebanlivosti ide teda o to, že škodca vedel o možnosti spôsobenia škody, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že škodu nespôsobí. Nevedomá nebanlivosť spočíva v tom, že škodca nevedel, že môže spôsobiť škodu, hoci to vzhľadom k okolnostiam a ku svojim osobným pomerom vedieť mal a mohol. Porušením právnej povinnosti je mienený objektívne vzniknutý rozpor medzi tým, ako škodca skutočne konal (prípadne opomenul konať) a tým, ako konať mal, aby jeho konanie zodpovedalo povinnosti uloženej právnym predpisom, či inou právnou skutočnosťou alebo zmluvou. Okrem porušenia povinnosti zákonnej a zmluvnej, zákon zakladá všeobecnú povinnosť (tzv. generálnu prevenciu), ukladajúcu každému konať takým spôsobom, aby svojim konaním nespôsobil škodu na zdraví, majetku, či iných hodnotách (§ 415 Občianskeho zákonníka), a to bez ohľadu na to, či medzi poškodeným a škodcom existuje právny vzťah alebo neexistuje. Zákonné ustanovenie § 415 Občianskeho zákonníka subsumuje povinnosť každého účastníka občianskoprávných vzťahov predchádzať škodám, t. j. ide, okrem iného o povinnosť konať tak, aby k škodám vôbec nedochádzalo (tzv. priorita prevencie) a ukladá každému povinnosť zachovávať taký stupeň opatrnosti, ktorý možno od neho vzhľadom na konkrétne časové a miestne situácie rozumne požadovať s tým, že z hľadiska posúdenia konajúceho subjektu je dôležité posúdiť správanie sa konajúceho pred vznikom škody, intenzitu konania a možnosť predvídať škodu v konkrétnom prípade. Ide o tzv. generálnu prevenciu a v prípade, ak si niektorý účastník občianskoprávného vzťahu neplní svoju všeobecnú prevenčnú povinnosť vyplývajúcu z daného ustanovenia, je možné vyvodiť, že si neplní svoju právnu povinnosť, koná teda protiprávne a zároveň zodpovedá za škodu, ktorá vznikne v príčinnej súvislosti s týmto opomenutím. Porušenie tejto povinnosti je rovnako porušením právnej povinnosti v zmysle ustanovení § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ďalším zo základných kumulatívnych predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu je príčinná súvislosť medzi zavineným protiprávnym konaním škodcu a vznikom škody, ktorá je daná vtedy, ak by ku škode nedošlo nebyť konkrétneho protiprávného konania škodcu. Ak by príčinou vzniku škody bola iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu by nenastala, príčinou vzniku škody môže byť iba tá okolnosť, bez ktorej existencie by škodlivý následok nenastal, pričom nemusí ísť o príčinu jedinú ale stačí, aby išlo o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom výsledku, o odškodnenie ktorého ide, a to príčinu podstatnú. Otázka príčinnej súvislosti medzi určitým protiprávnym konaním a konkrétnou škodou je otázkou skutkovou. Jej existenciu zisťuje súd, ktorý so zreteľom na konkrétne okolnosti vyhodnocuje, či tu príčinná súvislosť je alebo nie je. Pri riešení otázky príčinnej súvislosti je právnym posúdením vymedzenie, medzi akou ujmom (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou tejto ujmy) má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda, za ktorú je požadovaná náhrada. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmom poškodeného a konkrétnym konaním (opomenutím) škodcu (ak je protiprávne), prípadne inou skutočnosťou sa zisťuje príčinná súvislosť. Posúdením otázky príčinnej súvislosti sa rozumie posúdenie všetkých okolností, ktoré vyvolali vznik škody.

29. K samotnej príčinnej súvislosti ako tretej nevyhnutnej zložke nároku na náhradu škody súd konštatuje, že sa nestotožnil s argumentom žalovaného, že slovenský právny poriadok nie je založený na právnej doktríne strate šancí, ale príčinnú súvislosť posudzoval práve v kontexte vývoja (aj) slovenskej judikatúry, ktorá túto teóriu uplatňuje v sporoch s medicínskym prvkom. V tomto smere súd poukazuje najmä na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 716/2016, v ktorom Ústavný súd konštatoval: „Požiadavka jednoznačného preukázania príčinnej súvislosti bez možnosti pripustenia určitej rozumnej miery neistoty osobitne v sporoch, ktoré majú svoj pôvod vo vzťahoch lekár (zdravotnícke zariadenie) a pacient (klient), je v štandardnom type dôkazného sylogizmu neprimeraná, pretože narúša spravodlivú rovnováhu medzi dotknutými stranami tým, že nereflektuje objektívne

limity súvisiace s následným poznávaním minulých javov, zvlášť príčinnej súvislosti a proporcionálne nevyvažuje vzájomné asymetrické postavenie týchto subjektov, v ktorom má „navrch“ zdravotnícke zariadenie, keďže na žalobcu (poškodeného) ako slabšiu stranu v ich vzájomnom vzťahu kladie neúmerané nároky, čím mu v súdnom konaní fakticky znemožňuje dosiahnutie ich uspokojenia, v dôsledku čoho porušuje aj jeden z aspektov práva na spravodlivé súdne konanie, ktorým je rovnosť jeho strán. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane konštatuje, že zásada rovnosti účastníkov konania je súčasťou práva na spravodlivé konanie. Pod pojmom rovnosti účastníkov konania je potrebné rozumieť rovnosť ich príležitostí. To znamená, že každej procesnej strane by mala byť daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je jej protistrana. Podľa ESĽP sa rovnosťou zbraní rozumie požiadavka, aby každá zo strán konania mohla obhajovať svoju vec za podmienok, ktoré ju z pohľadu konania ako celku vzhľadom na protistranu podstatným spôsobom neznevýhodňujú. Cieľom zásady rovnosti zbraní je dosiahnutie spravodlivej rovnováhy medzi stranami sporu. Z uvedeného možno urobiť záver, podľa ktorého ak je miera procesnoprávneho poznania vyžadovaná na preukázanie príčinnej súvislosti medzi právne relevantnými javmi zo strany žalobcu ako slabšej strany sporu zjavne neprímerane vysoká a nezohľadňujúca faktickú nerovnosť strán sporu, tak v dôsledku toho je aj dôkazné bremeno kladené na túto stranu zjavne neprímerané, čo potom vylučuje aj akúkoľvek zmyslupnú úvahu o možnosti jeho „unesenia“, čím dochádza k porušeniu práva na rovnosť strán ako jedného z komponentov práva na spravodlivé súdne konanie.“ Súd zohľadnil vyššie uvedené závery vo vzťahu k záverom znalcov, a to v dvoch rovinách. V prvej rovine súd skúmal, či poškodenie zdravia žalobkyne v 1. rade malo iný pôvod ako v konaní/opomenutí žalovaného a dospel k záveru, že žalovaný nepreukázal, že by toto poškodenie spočívalo v predpôrodnej starostlivosti, v dôvodoch na strane žalobkyne v 2. rade (ako matky) alebo v inej (napr. genetickej) predispozícii žalobkyne v 1. rade. V tomto aspekte súd vychádzal najmä zo záverov znaleckého posudku MUDr. Q. T. v ods. 25. bod (i) až (iv) tohto odôvodnenia, ktorá tak genetický pôvod poškodenia zdravia ako aj Ohtahara syndróm u žalobkyne v 1. rade vylúčila a tiež zo záveru prof. MUDr. U. ohľadne chronickej hypoxie v ods. 26. bod (x) odôvodnenia, pričom táto nebola zo strany žalovaného preukázaná. V druhej rovine sa súd snažil vyhodnotiť, akou mierou sa konanie, resp. opomenutie žalovaného naopak podieľalo na poškodení zdravia (zdravotnom stave) žalobkyne v 1. rade. V tomto smere súd konštatuje, že dokazovaním bolo preukázané, že žalovaný pochybil, keď neukončil pôrod cisárskym rezom včas, t.j. do 30, resp. 40 minút od vstupného CTG záznamu, ale aj od neskoršieho záznamu, ktoré indikovali hypoxiu plodu. Súd vychádzal zo záverov znalca prof. MUDr. U., podľa ktorého na základe súčasných medicínskych poznatkov je prakticky nemožné určiť exaktne mieru pravdepodobnosti vyjadrenú intervalom v percentách, ktorá by jednoznačne potvrdila, že vykonanie cisárskeho rezu do 40. min. (resp. do 30 minút) od vykonania vstupného CTG záznamu (pri jeho suspektnom alebo patologickom charaktere) by malo za následok iný stav a zároveň by stanovila konkrétny a validovaný zdravotný stav žalobkyne v 1. rade [viď ods. 26. bod (vi) tohto odôvodnenia], keďže výskum s takýmto zameraním by bol nehumánny. Na druhej strane prof. U. konštatoval, že súčasné poznatky jednoznačne dokumentujú a je nesporné, že realizácia cisárskeho rezu pri objavení sa prvých známkov hypoxie plodu má jednoznačný benefit pre plod z hľadiska jeho popôrodného prežitia a zdravotného stavu a predĺžovanie a prehlbovanie trvania vplyvu vnútramaternicovej hypoxie na plod, s rozvojom ireverzibilného poškodenia najmä mozgu plodu, je jednoznačne negatívnym faktorom, ovplyvňujúcim morbiditu a mortalitu novorodencov. Zároveň prof. U. uviedol, že s vysokou pravdepodobnosťou, hraničiacou až takmer s istotou (100%) je možné konštatovať, že ak by tehotnosť nebola v čase o 23:48 hod. ukončená cisárskym rezom, došlo by k odumretiu plodu a žalobkyňa v 1. rade by vnútramaternicové dusenie trvajúce od 21:07 hod. do 23:48 hod. neprežila. Podobne znalecká organizácia forensic.sk v znaleckom posudku uviedla, že stupeň poškodenia tkanív plodu je priamo závislý od dĺžky trvania nedostatku kyslíka (hypoxie). Najcitlivejším orgánom na nedostatok kyslíka je mozog. Plod v maternici má isté pomerne účinné kompenzačné mechanizmy, ktorými chráni citlivé tkanivá (mozog, srdce) pred poškodením, avšak v niektorých prípadoch sa tieto mechanizmy postupne vyčerpávajú ešte pred nástupom pôrodu, takže pôrodná činnosť je pre dieťa nebezpečná a hrozí poškodenie.

30. Keďže ani lekár - súdny znalec nemôže percentuálne určiť mieru príčinnej súvislosti medzi konaním/opomenutím žalovaného a škodou na strane žalobkyne v 1. rade, nebolo by v súlade s právom na spravodlivý proces žiadať od žalobcov, aby preukazovali príčinnú súvislosť v 100%-nej miere pravdepodobnosti. Zo záverov znalca však jednoznačne vyplýva, že ak by žalovaný postupoval lege artis a realizoval ukončenie pôrodu skôr, riziko postihnutia plodu by bolo podstatne nižšie. Pravdepodobnosť poškodenia sa zvyšovala, keď žalovaný nerealizoval úkony vedúce k zlepšeniu zdravotného stavu ani po tom, ako vykonal ďalšie CTG záznamy, ktoré opakovane signalizovali patologický stav plodu, čo

súd vyhodnotil ako závažné porušenie zákonnej povinnosti. Zo záverov znaleckého dokazovania tiež vyplýva, že opomenutie žalovaného preložiť žalobkyňu v 1. rade na špecializované pracovisko a ani jej stav nekonzultovať s takýmto pracoviskom mohlo mať negatívny vplyv na jej výsledný zdravotný stav. Žalovaný v tejto súvislosti argumentoval, že benefit pri použití riadenej hypotermie (znižovaní teploty) je len na úrovni cca 12,5 % odvolávajúc sa na znalecký posudok organizácie forensic.sk. S týmto argumentom sa súd nestotožnil; MUDr. T. ako záver na otázku o pravdepodobnosti úspešnosti liečby riadenou hypotermiou uviedla, že sa k tomu v posudzovanom prípade nie je možné vyjadriť, a to zrejme z rovnakých dôvodov ako uviedol prof. MUDr. U. (jednoznačný záver by si vyžadoval nehumánne testovanie na ľuďoch). Avšak ďalším dôvodom je skutočnosť, že znalec [ods. 22. bod (vii) tohto odôvodnenia] sa vo vzťahu k liečbe akútnej hypoxie po pôrode vyjadruje tak, že táto liečba predstavuje komplexnú popôrodnú starostlivosť, kde len jednou z viacerých liečebných postupov je riadená hypotermia. Hoci nie je možné určiť mieru benefitu zlepšenia zdravotného stavu žalobkyne v 1. rade, vzhľadom na závery znalcov je však možné konštatovať, že ak by žalovaný využil dostupné možnosti (a v konaní žiadnym spôsobom nepreukázal, že by mu niečo v konzultácii so špecializovaným pracoviskom alebo v preložení žalobkyne v 1. rade na toto pracovisko bránilo), mohlo by to zmierniť dôsledky akútnej hypoxie. Poskytnutím správnej zdravotnej starostlivosti by sa výrazne zvýšili šance na zmiernenie zdravotných následkov žalobkyne v 1. rade. Preto súd dospel k záveru, že v danej veci je potrebné v záujme zabezpečenia základného práva žalobcov na súdnu ochranu posúdiť otázku príčinnej súvislosti aj na základe pravdepodobnosti (probability), nielen na základe kauzality, ktorý výklad vyrovná slabšie postavenie žalobcov ako poškodených. Znalci síce jednoznačne nepotvrdili, že neposkytnutie zdravotnej starostlivosti žalovaným správne bolo jedinou a hlavnou príčinou poškodenia zdravia žalobkyne v 1. rade, ale z ich záverov vyplýva, že postup žalovaného lege artis by mal výrazný benefit na jej zdravotný stav a zvýšili by sa jej šance na vyrovnanie sa s dôsledkami hypoxie, z čoho súd vyvodil, že znalcami uvádzaná pravdepodobnosť a zároveň žalovaným neunesené dôkazné bremeno ohľadne iných príčin zdravotného poškodenia žalobkyne v 1. rade je pre záver o príčinnej súvislosti medzi nesprávnym postupom žalovaného a poškodením zdravia žalobkyne v 1. rade v danej veci dostačujúci.

31. Pre vznik zodpovednosti za protiprávne konanie, vrátane príčinnej súvislosti, je rozhodujúce, že včasná a účinná diagnostika a následný ďalší postup v liečbe boli spôsobilé (mohli) zabrániť alebo čo najviac obmedziť riziko vzniku škody na zdraví, k čomu nedošlo, pretože zdravotný stav žalobkyne v 1. rade bol zaťažený nesprávne poskytnutou zdravotnou starostlivosťou žalovaného a neeliminované riziko viedlo k poškodeniu zdravia. Je potrebné zohľadniť aj všeobecnú prevenčnú povinnosť, v zmysle ktorej je každý povinný zachovávať vždy taký stupeň pozornosti, ktorý vzhľadom ku konkrétnej časovej a miestnej situácii možno od neho požadovať, a ktorý je spôsobilý zabrániť alebo čo najviac obmedziť riziko vzniku škody na živote. Preto nesprávnym diagnostickým a terapeutickým postupom (t. j. neposkytnutím zdravotnej starostlivosti žalovaným lege artis) nedošlo k zamedzeniu rizika škody na živote žalobkyne v 1. rade, čím boli naplnené všetky atribúty zodpovednostného vzťahu, vrátane príčinnej súvislosti.

32. Argument žalovaného, že matematicky nie je možné vyjadriť obmedzenie šanci na iný priaznivejší priebeh vývoja klinického stavu žalobkyne v 1. rade, ak by nedošlo k postupu non lege artis, bol preto bez právneho významu (prognóza quad vitam, t. j. z hľadiska prežitia), pretože od žalovaného (v rukách ktorého je život pacienta, ktorý má chrániť, resp. ktorý je povinný urobiť všetko, čo je vzhľadom na aktuálny stav medicíny objektívne schopný urobiť) je spravodlivé požadovať, že bude pri liečbe postupovať lege artis, čím si splní aspoň základnú povinnosť predchádzať škodám na živote a zdraví, pretože za jej porušenie nutne musí niesť zodpovednosť, pokiaľ medicínsky následok správneho postupu mohol mať vplyv na vývoj poruchy zdravia (ktorá skutočnosť bola v danom prípade znaleckým dokazovaním preukázaná). Matematické vyjadrenie predpokladu šance na prežitie, a teda presné kvantifikovanie teórie pravdepodobnosti bolo v danom prípade objektívne vylúčené práve z dôvodu, že žalovaný porušil povinnosť indikovať včasné ukončenie pôrodu cisárskym rezom. Ak by žalovaný riadne vyhodnotil CTG záznam (nielen vstupný, ale aj ostatné) a správne by indikoval okamžité ukončenie pôrodu (do 30 - 40 minút), mohol by preukázať, že aj napriek pochybeniam v poskytnutí zdravotnej starostlivosti nemohol zabrániť poškodeniu zdravia žalobkyne v 1. rade; napr. ak by bolo preukázané, že zdravotný stav žalobkyne v 1. rade bol už v čase prijatia žalobkyne v 2. rade taký, že ani pri poskytnutí zdravotnej starostlivosti lege artis by nebolo možné zabrániť zdravotnému poškodeniu.

33. Zo znaleckého dokazovania vyplynulo, že nebolo možné s istotou ustáliť prognózu vývoja zdravotného stavu žalobkyne v 1. rade v prípade poskytnutia riadnej zdravotnej starostlivosti, čo však v žiadnom prípade nemožno pripísať na ťarchu žalobcov a v prospech žalovaného. Zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) v čl. 40 garantuje každej fyzickej osobe právo na ochranu zdravia, a preto zásah do ústavou chránenej hodnoty sa prirodzene musí spájať s náležitou ústavne garantovanou ochranou tejto hodnoty. Neoprávnený zásah do práva na ochranu

zdravia, nekonaním lege artis predstavuje fatálne zlyhanie, ktoré je v rozpore s poslaním subjektu, ktorého podstatou činnosti je vyliečenie z choroby, záchrana života a zabránenie vzniku zdravotných komplikácií (§ 3 ods. 4 ZoZS). Vzhľadom na to, že medicínsky následok postupu non lege artis bol, resp. mohol byť rozhodujúci pre nepriaznivý vývoj poruchy zdravia žalobkyne v 1. rade, nemohla byť vylúčená zodpovednosť žalovaného ako zdravotníckeho zariadenia. Skutočnosť, že následok postupu nemusel byť rozhodujúci pre nepriaznivý vývoj poruchy zdravia, nepredstavuje vylúčenie zodpovednosti za nesprávny medicínsky postup.

34. V súvislosti so súdom uplatnenou doktrínou „straty šancí“ súd poukazuje aj na Uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 1919/08 zo dňa 12.08.2008, ktorý v rámci nášho právneho regiónu (vzhľadom na podobnú právnu úpravu v Českej republike a Slovenskej republike) k tejto otázke uviedol, že vzhľadom na to, že pojem príčinná súvislosť nie je právnymi predpismi v Českej republike nijak definovaná, nič nebráni judikatúre českých súdov, aby požiadavku „stopercentne“ preukazovanej príčinnej súvislosti prehodnotila a prijala adekvátnejší a realickejší výklad „spôsobenia škody“, ktorý by vyrovnával slabšie postavenie poškodených. Naznačené riešenie používané v krajinách common law sa podľa presvedčenia Ústavného súdu viac približuje ideí spravodlivého riešenia následkov majúcich pôvod vo vzťahu lekár - pacient, na ktorý je potrebné nazeráť ako na vzťah panstva, v ktorom má z množstva dôvodov, avšak predovšetkým z dôvodov znalostných, prevahu moci práve lekár. Preto je potrebné dôslednejšie chrániť pacientove základné právo na telesnú integritu ako i právo na život, a to cez výklad príslušných ustanovení občianskeho zákonníka týkajúcich sa náhrady škody. Tento princíp napríklad použil vo svojom rozhodnutí Najvyšší súd Českej republiky sp. zn. 25 Cdo 1628/2013 zo dňa 31.07.2014, ktorý aplikoval doktrínu straty šancí, resp. straty očakávaní (loss of expectations = strata očakávaní); v konkrétnom prípade napriek tomu, že podľa znalcov nebolo možné so stopercentnou istotou a bez pochybností potvrdiť, že by v prípade skoršieho začatia liečby došlo k remisii, súd s odkazom na uvedenú doktrínu dovodil, že znalcami uvedená pravdepodobnosť 70% až 80% je pre záver o príčinnej súvislosti medzi nesprávnym postupom žalovanej lekárnice a úmrtím poškodeného dostačujúci.

35. Zo slovenskej judikatúry uplatňujúcej doktrínu straty šancí súd môže spomenúť napr. Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/298/2015 zo dňa 28.11.2016, Rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/78/2019 zo dňa 29.10.2019, Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4Co/195/2018 zo dňa 15.08.2019, Rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/51/2019 zo dňa 25.06.2019, Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co/154/2018 zo dňa 06.06.2019.

36. Výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia.

37. Podľa § 1 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov, účinného ku dňu škodovej udalosti (06.12.2014) (ďalej len „Zákon o SSÚ“), tento zákon ustanovuje

a) podmienky priznania a poskytovania náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia,

b) vydávanie lekárskeho posudku o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia (ďalej len „lekársky posudok“) a jeho náležitosti,

c) zásady na hodnotenie bolesti a zásady na hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia.

38. Podľa § 2 ods. 1 Zákona o SSÚ, bolesť je ujma spôsobená poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov.

39. Podľa § 2 ods. 2 Zákona o SSÚ, sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh (ďalej len „následok“).

40. Podľa § 2 ods. 3 Zákona o SSÚ, na účely tohto zákona

d) poškodenie na zdraví je poškodenie zdravia spôsobené úrazom, chorobou z povolania alebo iným poškodením na zdraví,

e) poškodený je osoba, ktorá utrpela poškodenie na zdraví,

f) poskytovateľ náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej len „poskytovateľ náhrady“) je osoba, ktorá je povinná poskytnúť náhradu podľa osobitných predpisov,

g) posudzujúci lekár je lekár, ktorý naposledy liečil poškodeného v súvislosti s poškodením na zdraví; ak ide o chorobu z povolania, lekár so špecializáciou v odbore klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia príslušného oddelenia alebo príslušnej kliniky zdravotníckeho zariadenia.

41. Podľa § 4 ods. 1 Zákona o SSÚ, náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti.
42. Podľa § 4 ods. 2 Zákona o SSÚ, náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8). Sadzby bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sú ustanovené v prílohe č. 1 v II. a IV. časti.
43. Podľa § 5 ods. 1 Zákona o SSÚ, pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku (§ 7 a 8).
44. Podľa § 5 ods. 2 Zákona o SSÚ, výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 2 % z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu podľa odseku 1, za jeden bod a výsledná suma sa zaokrúhli na najbližšie celé euro smerom nahor.
45. Podľa § 5 ods. 4 Zákona o SSÚ, Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky ustanoví výšku náhrady za bolesť a výšku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia určenú podľa odseku 2 opatrením vyhláseným v Zbierke zákonov Slovenskej republiky uverejnením oznámenia o jeho vydaní najneskôr do 31. mája príslušného kalendárneho roka.
46. Podľa § 5 ods. 5 Zákona o SSÚ, v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %.
47. Podľa § 6 ods. 1 Zákona o SSÚ, poskytovateľ náhrady a poškodený môžu uzatvoriť dohodu o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, a to aj nad výšku náhrady ustanovenú týmto zákonom, najviac však do výšky náhrady ustanovenej v § 5 ods. 5; ak ide o náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, dohodu s poškodeným môže uzatvoriť poisťovateľ alebo Slovenská kancelária poisťovateľov.
48. Podľa § 6 ods. 3 Zákona o SSÚ, poškodený je oprávnený uplatniť nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia na súde, ak sa podal návrh na uzatvorenie dohody podľa odseku 1 a do troch mesiacov od jeho podania sa neuzatvorila dohoda podľa odseku 1 a neuspokojili sa nároky poškodeného.
49. Podľa § 7 ods. 1 Zákona o SSÚ, lekársky posudok spracúva posudzujúci lekár a vydáva zdravotnícke zariadenie, ktorého posudzujúci lekár vypracoval lekársky posudok. Ak je posudzujúcim lekárom lekár zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti, lekársky posudok posudzuje primár príslušného oddelenia alebo prednosta príslušnej kliniky zdravotníckeho zariadenia alebo jeho zástupca, ak rozsah následkov presahuje 200 bodov.
50. Podľa § 7 ods. 2 Zákona o SSÚ, zdravotnícke zariadenie, v ktorom sa poškodený liečil v súvislosti s poškodením na zdraví, je povinné posudzujúcemu lekárovi poskytnúť pri hodnotení bolesti alebo sťaženia spoločenského uplatnenia zdravotnú dokumentáciu súvisiacu s poškodením [§ 2 ods. 3 písm. a)].
51. Podľa § 7 ods. 6 Zákona o SSÚ, ak vzniknú dôvodné pochybnosti o správnom hodnotení bolestného alebo o správnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia v lekárskom posudku, môžu osoby uvedené v odsekoch 3 a 4 požiadať o vydanie znaleckého posudku podľa osobitného predpisu.
52. Podľa § 10 ods. 1 Zákona o SSÚ, posudzujúci lekár hodnotí sťaženie spoločenského uplatnenia podľa sadzieb ustanovených v prílohe č. 1 v II. a IV. časti. Pri určovaní bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia sa hodnotí závažnosť poškodenia na zdraví a predpokladaný vývoj následkov.
53. Podľa § 10 ods. 2 Zákona o SSÚ, bodové hodnotenie za sťaženie spoločenského uplatnenia môže posudzujúci lekár primerane zvýšiť až na dvojnásobok vzhľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví. V prípadoch ustanovených v odseku 3 posudzujúci lekár prihliada aj na stanovisko poškodeného k odporúčanému zákroku.
54. Podľa § 1 ZoZS, tento zákon upravuje poskytovanie zdravotnej starostlivosti a služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, postup pri úmrtí a výkon štátnej správy na úseku zdravotnej starostlivosti.
55. Podľa § 2 ods. 1 ZoZS, zdravotná starostlivosť je súbor pracovných činností, ktoré vykonávajú zdravotnícki pracovníci, vrátane poskytovania liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín s cieľom predĺženia života fyzickej osoby (ďalej len „osoba“), zvýšenia kvality jej života a zdravého vývoja

budúcich generácií; zdravotná starostlivosť zahŕňa prevenciu, dispenzarizáciu, diagnostiku, liečbu, biomedicínsky výskum, ošetrovateľskú starostlivosť a pôrodnú asistenciu.

56. Podľa § 4 ods. 1 ZoZS, zdravotnú starostlivosť a služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti poskytuje poskytovateľ a zdravotnícki pracovníci za podmienok ustanovených osobitným predpisom. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení ambulantnej zdravotnej starostlivosti a v zdravotníckom zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti je služba vo všeobecnom hospodárskom záujme.

57. Podľa § 4 ods. 3 ZoZS, poskytovateľ je povinný poskytovať zdravotnú starostlivosť správne. Zdravotná starostlivosť je poskytnutá správne, ak sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy.

58. Podľa § 1 Opatrenia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. S02622-OL-2015 z 13. mája 2015 o ustanovení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2015, výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2015 za jeden bod je 17,16 eura.

59. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

60. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

61. Podľa § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1995/87/20150101>> platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

62. Žalobcovia v žalobe predbežne vyčíslili sťaženie spoločenského uplatnenia u žalobkyne v 1. rade vo výške 228.365 eur pri počte bodov 12.520 a hodnote jedného bodu 18,24 eura s nasledovnou špecifikáciou:

a. položka č. 253. - Hlboká duševná zaostalosť, poúrazová epilepsia - 1.560 bodov, zvýšenie 1.560 bodov, spolu 3.120 bodov;

b. položka č. 297b. - Strata reči centrálného pôvodu - 1.000 bodov, zvýšenie 1.000 bodov, spolu 2.000 bodov;

c. položka č. 303. - Pišťala pažeráka - 300 bodov, zvýšenie 300 bodov, spolu 600 bodov;

d. položka č. 307. - Strata pohyblivosti všetkých končatín - 2.600 bodov, zvýšenie 2.600 bodov, spolu 5.200 bodov;

e. položka č. 321a. - Strata sexuálnych funkcií - 800 bodov, zvýšenie 800 bodov, spolu 1.600 bodov.

63. Žalobcovia zároveň žiadali zvýšenie bodového ohodnotenia o 50 %, čo odôvodnili tým, že podľa lekárskeho posudku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra zo dňa 03.02.2016 vyplýva, že miera funkčnej poruchy je u žalobkyne v 1. rade stanovená na 90% a poukázali na ust. § 5 Zákona o SSÚ, v zmysle ktorého môže súd v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %. Poukázali tiež na Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 212/2010 zo dňa 29.11.2011, podľa ktorého je uznanie invalidity jedným, nie však jediným prípadom osobitného zreteľa, pri splnení ktorého môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť. Celkovo si tak žalobkyňa v 1. rade uplatňovala titulom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sumu 342.547,50 eura.

64. Žalobcami bol dňa 21.12.2018 predložený Znalecký posudok č. 267/2018 organizácie forensic.sk, ktorého súčasťou bolo aj ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia, ktorý ustálil výšku na sumu 238.868 eur pri počte bodov 13.920, keď doplnil špecifikáciu uvedenú v žalobe (viď ods. 62 odôvodnenia tohto rozhodnutia) o položku 303 - Zavedenie PEG - 300 bodov, zvýšenie 300 bodov, spolu 600 bodov. Hodnotu jedného bodu určil vo výške 17,16 eura, ktorá bola stanovená na rok 2015 Opatrením Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. S02622-OL-2015 z 13.05.2015, a to vo vzťahu k dobe vzniku poškodenia žalobkyne v 1. rade (06.12.2014) a k momentu možného ustálenia zdravotného stavu k vypracovaniu návrhu hodnotenia (najskôr 12 mesiacov po pôrode k 06.12.2015). Na to reagovali žalobcovia tak, že dňa 21.12.2018 navrhli zmenu žaloby vo vzťahu k nároku žalobkyne v 1. rade na náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia tak, že si uplatnili sumu 238.868 eur s úrokom

z omeškania vo výške 5 % p.a. zo sumy 228.365 eur odo dňa nasledujúceho od doručenia žaloby žalovanej do zaplataenia a vo výške 5 % p.a. zo sumy 10.503 eur odo dňa nasledujúceho od doručenia zmeny žaloby zo dňa 17.12.2018 žalovanej do zaplataenia a sumu 119.434 eur (ako zvýšenie o 50 %) s úrokom z omeškania vo výške 5 % p.a. zo sumy 114.183 eur odo dňa nasledujúceho od doručenia žaloby žalovanej do zaplataenia a vo výške 5% p.a. zo sumy 5.251 eur odo dňa nasledujúceho od doručenia zmeny žaloby zo dňa 17.12.2018 žalovanej do zaplataenia. Súd na pojednávaní dňa 07.02.2019 pripustil zmenu žaloby v navrhovanom znení.

65. Procesná obrana žalovaného vo vzťahu k nároku titulom sťaženia spoločenského uplatnenia spočívala v tvrdení, že v konaní nebol žalobcami predložený lekársky posudok na hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 7 a 8 Zákona o SSÚ, a preto mu bola odňatá možnosť vyjadriť sa k jednotlivým zložkám poškodenia zdravia. Druhá časť procesnej obrany spočívala v argumentácii intervenienta (s ktorým žalovaný vyjadril súhlas), v zmysle ktorej spochybnil položku 321a/ - strata sexuálnych funkcií, pričom ju považoval za predčasnú vzhľadom na vek žalobkyne v 1. rade.

66. Vo vzťahu k prvej časti procesnej obrany súd dospel k záveru, že nie je dôvodná, keď mal za to, že absencia lekárskeho posudku v konaní, kde bol vyhotovený znalecký posudok na ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia nebráni priznaniu nároku na náhradu škody. Podľa § 5 ods. 1 Zákona o SSÚ sa výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia určuje podľa celkového počtu bodov, ktorým sa sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku podľa § 7 a 8 Zákona o SSÚ. Z § 7 Zákona o SSÚ vyplýva, že o lekársky posudok môže požiadať poškodený, ale aj fyzická či právnická osoba, ktorá za poškodenie na zdraví zodpovedá alebo poskytovateľ náhrady (za predpokladu, že im dá poškodený súhlas). Ak vzniknú pochybnosti o správnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia v lekárskom posudku, môžu tieto osoby požiadať o vyhotovenie znaleckého posudku podľa osobitného predpisu. Zo znenia týchto ustanovení nevyplýva žiadna povinnosť požiadať o lekársky posudok na strane poškodeného, ale ide o možnosť, ktorú poškodený buď využije alebo nie. Zároveň sa však môže poškodený rozhodnúť, že požiada o vyhotovenie znaleckého posudku, ktorý má z pohľadu hodnotenia dôkazov väčšiu váhu, a to najmä v prípadoch, kde si posúdenie zdravotného stavu vyžaduje interdisciplinárne zastúpenie znalcov, prípadne konzultantov z viacerých odvetví, čo bol aj prípad posúdenia zdravotného stavu žalobkyne v 1. rade. Zákon o SSÚ upravuje vydanie znaleckého posudku iba v prípade dôvodných pochybností o správnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia. Nemôže byť však na ťarchu poškodeného, ak nastanú iné okolnosti, pre ktoré lekársky posudok nebol vydaný, a v dôsledku tejto skutočnosti by sa nemohol domáhať žalobou svojho nároku napriek tomu, že by v konaní predložil znalecký posudok. Tieto okolnosti žalobcovia vysvetlili na pojednávaní dňa 17.01.2020, keď uviedli, že so žalovaným viedol ich právny zástupca mimosúdne rokovanie, pri ktorom žalovaný nebol ochotný vyhotoviť akýkoľvek posudok, lebo mal za to, že nepochybil. Posudok, ktorý bol žalobcami predložený, je interdisciplinárny posudok, ktorý vyhotovovala znalecká organizácia a takýto posudok nevie urobiť jeden lekár. Keby žalobcovia vychádzali zo Zákona o SSÚ, tak ten, kto by lekársky posudok mohol urobiť bol žalovaný, ktorý ho odmietal urobiť, lebo v tom čase tvrdil, že nepochybil; preto žalobcovia neboli schopní zabezpečiť lekársky posudok. Ďalej uviedli, že poškodenie zdravia žalobkyne v 1. rade je natoľko komplexné, že na vyhotovení znaleckého posudku sa museli podieľať piati znalci. Záver súdu nie je v rámci judikatúry ojedinelý; obdobnú vec rovnako posudzoval napr. Krajský súd v Banskej Bystrici v rozhodnutí sp. zn. 16Co/285/2018 zo dňa 21.02.2019.

67. Pokiaľ ide o druhú líniu procesnej obrany, súd ju rovnako vyhodnotil ako nedôvodnú. Bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia nie je otázkou právnou, ale otázkou odbornou. Pokiaľ znalci v znaleckom posudku hodnotili sťaženie spoločenského uplatnenia u žalobkyne v 1. rade a do tohto hodnotenia zahrnuli aj položku 321a/ stratu sexuálnych funkcií, urobili tak na základe ich odborného posúdenia, pričom spochybnenie tohto hodnotenia nebolo zo strany žalovaného, resp. intervenienta podložené žiadnym dôkazom (napr. znaleckým posudkom, odborným vyjadrením a pod.). V tejto súvislosti súd poukazuje aj na Rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 8C/222/2014 zo dňa 09.10.2018 v spojení s Rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/78/2019 zo dňa 29.10.2019, kde súd v obdobnej veci priznal nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia za položku 321a/ strata sexuálnych funkcií.

68. Súd mal preukázané, že hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia tak, ako bolo vyčíslené v znaleckom posudku znaleckej organizácie forensic.sk a uplatnené žalobcami, je vyčíslené v súlade so Zákonom o SSÚ. Znaleckým posudkom znaleckej organizácie forensic.sk bolo sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne ohodnotenú 13.920 bodmi, z čoho 6.960 bodov predstavovalo základné ohodnotenie podľa § 10 ods. 1 Zákona o SSÚ a 6.960 bodov zvýšenie o 100% podľa § 10 ods. 4 Zákona o SSÚ. Hodnotenie jednotlivých položiek (253, 299, 297b, 303, 307, 321b) v znaleckom posudku zodpovedá hodnotám v Prílohe č. 1 k Zákona o SSÚ. Pokiaľ ide o zvýšenie bodového hodnotenia podľa

§ 10 ods. 4 Zákona o SSÚ, žalovaný toto hodnotenie nespochybnil a nemal ho dôvod spochybňovať ani súd, keďže ide o otázku odborného charakteru. Hodnota jedného bodu bola v znaleckom posudku stanovená vo výške 17,16 eura za 1 bod pre rok 2015 vo vzťahu k dobe vzniku poškodenia žalobkyne v 1. rade a k momentu možného ustálenia zdravotného stavu k vypracovaniu návrhu hodnotenia (najskôr 12 mesiacov po pôrode k 06.12.2015), a teda v súlade s § 5 ods. 2 Zákona o SSÚ a Opatrením Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. S02622-OL-2015 z 13.05.2015 o ustanovení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2015.

69. Vo vzťahu k zvýšeniu hodnoty sťaženia spoločenského uplatnenia najviac o 50 % podľa § 5 ods. 5 Zákona o SSÚ mal súd za to, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré priznal zvýšenie o maximálnu možnú sumu 50 %. Ustanovenie § 5 ods. 5 Zákona o SSÚ len ako príklad uvádza, že takýmto dôvodom je uznanie invalidity poškodeného podľa § 70 až 73 zákona č. 461 /2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Súd vychádzal pri svojom závere jednak z Lekárskeho posudku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra č. spisu 2016/59762, 59763 zo dňa 03.02.2016, z ktorého vyplýva, že miera funkčnej poruchy u žalobkyne v 1. rade je 90%, ale aj zo znaleckého posudku znaleckej organizácie forensic.sk, podľa ktorého je mimoriadne závažný zdravotný stav žalobkyne v 1. rade trvalý a nezvratný. Žalobkyňa v 1. rade nielenže utrpela vážne poškodenie zdravia, ale v dôsledku tohto poškodenia je jej ďalší život mimoriadne poznačený a nikdy sa nebude môcť ani len čiastočne zapojiť do spoločnosti. Z vykonaného dokazovania (výsluch žalobcov v 2. a 3. rade, obhliadka žalobkyne v 1. rade, znalecké posudky, ktorých súčasťou sú aj lekárske správy) mal súd tiež preukázané, že hoci je u žalobkyne v 1. rade vysoký stupeň neurologického poškodenia, je schopná vnímať bolesť, ktorú jej spôsobuje odsávanie hlienov a rehabilitačné cvičenia, takže takmer permanentne dôsledkami zdravotnej ujmy trpí. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 212/2010 zo dňa 29.11.2011, publikované v Zbierke rozhodnutí Najvyššieho súdu SR č. 3/2013 pod č. R 35/2013, podľa ktorého „uznanie invalidity je jedným, nie však jediným dôvodom hodným osobitného zreteľa pre zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 Zákona o SSÚ“. V otázke dôvodov hodných osobitného zreteľa súd spomenie napr. Nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 501/13 zo dňa 01.10.2014, podľa ktorého „Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia plní v rámci právnej úpravy náhrady škody na zdraví reparačnú funkciu, najmä v prípade zvlášť závažnej zdravotnej ujmy, iba v nedostatočnej miere. Poškodenie zdravia takého rozsahu, ako je tomu v posudzovanom prípade (úraz vylučujúci akúkoľvek možnosť životného uplatnenia; z lekárskeho hľadiska so zhoršujúcou sa zdravotnou prognózou - pozn. súdu), ostatne ani finančne "reparovať" nejde. Ani úvaha o naplnení satisfakčnej funkcie náhrady tu nie je celkom na mieste. Je možné snáď pripustiť čiastočné uľahčenie životnej situácie poškodenej osoby dielčou kompenzáciou nevyužitých životných možností, ku ktorému môže (aj zvýšená) peňažná náhrada prispieť.“

70. Ako už súd uviedol v úvode rozsudku, nároku na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia vyhovel čiastočne. Súd priznal žalobkyňi v 1. rade úrok z omeškania, avšak len z uplatnenej sumy, ktorej priznanie nezáviselo od voľnej úvahy súdu (§ 5 ods. 5 Zákona o SSÚ). Žalovaný sa o skutočnosti, že je v omeškaní zo splnením peňažného dlhu dozvedel najneskôr dňom doručenia žaloby (dňa 27.02.2018 vo vzťahu k sume 228.365 eur), resp. odo dňa doručenia návrhu na zmeny žaloby (dňa 07.02.2019 vo vzťahu k sume 10.503 eur). O tom, či je v omeškaní aj s plnením sumy zodpovedajúcej 50 %-mu zvýšeniu sa však žalovaný mohol dozvedieť až vyhlásením rozsudku. Súd preto uplatnený nárok na úrok z omeškania zo sumy 119.434 eur žalobkyňi v 1. rade nepriznal. Pokiaľ ide o výšku úroku z omeškania, súd mal preukázané, že bola uplatnená v zákonnej výške 5 % p.a., keďže základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky bola v čase vzniku omeškania v nulovej výške.

71. Námietka premlčania.

72. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

73. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

74. Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

75. Podľa § 112 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

76. Podľa § 139 CSP, žalobca môže počas konania so súhlasom súdu meniť žalobu.

77. Podľa § 140 ods. 1 CSP, zmena žaloby je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo.

78. Intervenient vo vyjadrení zo dňa 12.12.2019 uviedol, že akceptuje hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo vzťahu k položke 253, 297b, 303 a 307, t.j. spolu 5.460 bodov zvýšených o 100 %, teda spolu 10.920 bodov. Vo vzťahu k položke 299 hodnotenej 700 bodmi, so zvýšením o 100 % a ďalších 50 % (uplatneného žalobcami), t.j. spolu 2.100 bodmi pri hodnote 17,16 eura predstavujúcich 36.036 eur vzniesol námietku premlčania, čo odôvodnil tým, že k ustáleniu zdravotného stavu žalobkyne v 1. rade došlo podľa znaleckého posudku organizácie forensic.sk dňa 06.12.2015 a keďže žalobcovia uplatnili nárok podľa položky 299 až 21.12.2018, 2-ročná subjektívna premlčacia doba podľa § 106 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) uplynula dňa 06.12.2017. K námietke premlčania sa vyjadrili žalobcovia tak, že poukázali na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/206/2016, z ktorého podľa nich vyplýva, že v prípade, ak je žalované sťaženie spoločenského uplatnenia a nedôjde k skutkovým zmenám žaloby v rozhodujúcich podstatných okolnostiach, tak je irelevantné, či počas konania, v prípade, že v znaleckom posudku bude uvedená vyššia miera obodovania jednotlivých zranení s tým, že podanie žaloby sa považuje za zastavenie plynutia premlčacej lehoty ohľadom celého nároku aj pre prípad, že by v konaní bolo zistené, že sťaženie spoločenského uplatnenia je vo vyššej výške ako bolo uplatnené v pôvodnej žalobe. Intervenient ďalej argumentoval vo vyjadrení zo dňa 05.02.2020 tým, že rozhodujúcim momentom pre určenie začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby je okamih ustálenia zdravotného stavu poškodeného, pričom poukázal na Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 399/2016 z 21.06.2016, Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. M Cdo 37/2000 (R 68/2003), či Rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/398/2015 zo dňa 20.09.2017, z ktorých podľa intervenienta vyplýva, že za deň počiatku plynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej doby je nevyhnutné považovať deň ustálenia zdravotného stavu poškodeného, kedy už možno objektívne urobiť bodové ohodnotenie, ktoré závisí od vyjadrenia lekára.

79. Súd zvážil argumenty žalobcov aj intervenienta ako aj rozhodnutia súdov, na ktoré poukazovali a dospel k záveru, že intervenient, resp. žalovaný (ktorý udelil s argumentáciou intervenienta súhlas) nepreukázali, že by došlo k premlčaniu časti uplatneného nároku vo výške 36.036 eur (položka 299 hodnotená 700 bodmi + zvýšenie o 100 % + 50 % = 2.100 bodov x 17,16 eura). Súd súhlasí s tým, že dvojročná subjektívna premlčacia doba začína plynúť od ustálenia zdravotného stavu ako to je judikované napr. citovaným rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky, z ktorého sú pre prejednávanú vec významné dva závery z tohto rozhodnutia, a síce: (i) Pre uplatnenie nároku na náhradu škody na zdraví, ktorým nárokom je aj nárok na priznanie mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, je teda rozhodujúca subjektívna dvojročná premlčacia doba, ktorá začína plynúť od okamihu, kedy sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá; a (ii) o škode spočívajúcej v sťažení spoločenského uplatnenia sa poškodený dozvie v dobe, kedy možno objektívne vykonať ohodnotenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, lebo až vtedy má poškodený k dispozícii skutkové okolnosti, z ktorých možno škodu zistiť. Intervenient sa vo svojich argumentoch odvolával na znalecký posudok znaleckej organizácie forensic.sk. Z posudku však súd zistil, že znalecká organizácia nekonkretizovala deň 06.12.2015 (rok po škodovej udalosti) ako okamih ustálenia zdravotného stavu, ale uviedla výslovne, že ide o moment možného ustálenia zdravotného stavu k vypracovaniu návrhu hodnotenia a zároveň tiež uviedla, že definitívne posúdenie bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia môže v danom prípade súvisieť aj s ďalším vývojom zdravotného stavu, resp. s možnými komplikáciami zdravotného stavu maloletej. Súd preskúmal zdravotnú dokumentáciu žalobkyne v 1. rade, ktorá bola prílohou znaleckého posudku (a znalecký posudok sa na ňu odvoláva) a zistil z nej, že viaceré lekárske správy pochádzajú z obdobia po 06.12.2015, a teda k ustáleniu zdravotného stavu nemohlo dôjsť presne k tomuto dátumu, ale muselo k nemu dôjsť neskôr. Pokiaľ ide o spornú položku 299 - stav po tracheotómii s trvale zavedenou kanylou, zo zdravotnej dokumentácie vyplýva, že hoci tracheotómia bola realizovaná dňa 18.09.2015, v januári 2017 bola realizovaná jeho reinzercia (lekárska správa na str. 136 zdravotnej dokumentácie na CD) a z lekárskej správy zo dňa 13.06.2017 (na str. 139 zdravotnej dokumentácie na CD) vyplýva, že u žalobkyne v 1. rade bol v tom čase plánovaný ORL výkon - odstránenie granulácií v tracheostómii. Je teda zrejmé, že pokiaľ ide o túto položku, nie je jednoznačné, kedy k ustáleniu zdravotného stavu došlo, ale je pravdepodobné, že to bolo neskôr ako 06.12.2015 a zároveň neskôr ako 21.12.2016 (okamih rozhodujúci pre uplynutie premlčacej doby vzhľadom na rozšírenie žaloby doručenej súdu dňa 21.12.2018). Vychádzajúc z Rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/78/2019 zo dňa 29.10.2019, podľa ktorého súd nemôže sám určiť okamih ustálenia zdravotného stavu, pretože ide o riešenie odbornej otázky, pre ktorú sú potrebné odborné znalosti a ktorú podľa § 5 ods. 1 Zákona o

SSÚ môže realizovať len znalec v lekárskom posudku, súd dospel k záveru, že intervenient a žalovaný neunesli dôkazné bremeno o nimi vznesenej námietke premlčania, keďže nepreukázali, že k ustáleniu zdravotného stavu s objektívnou možnosťou vykonať bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia prišlo 06.12.2015 ako tvrdili, a rovnako nepreukázali, že k ustáleniu zdravotného stavu s objektívnou možnosťou vykonať bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia prišlo skôr, ako bol vyhotovený samotný znalecký posudok na jeho obodovanie. Zo Znaleckého posudku číslo 267/2018 zo dňa 30.10.2018 znaleckej organizácie forensic.sk vyplýva, že definitívne posúdenie bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia môže v danom prípade súvisieť aj s ďalším vývojom zdravotného stavu, resp. s možnými komplikáciami zdravotného stavu žalobkyne v 1. rade, a preto z uvedeného vyplýva, že ani ku dňu 30.10.2018 nedošlo k ustáleniu zdravotného stavu žalobkyne v 1. rade.

80. Súd zároveň konštatuje, že ak by aj neposudzoval námietku premlčania optikou podľa predchádzajúceho odseku, dospel by k záveru, že nie je dôvodná. Žalobcovia už v žalobe doručenej súdu dňa 08.06.2017 špecifikovali poškodenie zdravia žalobkyne v 1. rade v dostatočnom rozsahu, potrebnom na uplatnenie škody. Nemožno od nich ako osôb, ktoré nemajú medicínske vzdelanie, požadovať v tak zložitej medicínskej otázke, aby presne špecifikovali jednotlivé zložky poškodenia zdravia žalobkyne v 1. rade. V žalobe pritom uviedli aj to, že žalobkyňa bola zavedená na dýchanie tracheostómia. V tomto smere sa súd priklonil k právnomu názoru Krajského súdu v Prešove v Uznesení sp. zn. 5Co/206/2016, ktorý posudzoval obdobný prípad s poukazom na ust. § 112 Občianskeho zákonníka, kedy žalobkyňa žiadala žalobou priznať náhradu škody a následne žiadala žalobu rozšíriť po tom, ako bol vo veci vyhotovený znalecký posudok. Podľa Krajského súdu v Prešove, „pokiaľ si žalobkyňa uplatnila sumu 1.571,60 Eur s príslušenstvom a v posudku čo do bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia zo dňa 13.04.2012 je uvedená položka 390, ktorá podľa znaleckého posudku, ktorý bol vypracovaný znalcom v priebehu konania, nemala byť aplikovaná, táto skutočnosť nemá žiaden vplyv na riadne uplatnenie nároku žalobkyňou v konaní. Stále ide o náhradu škody z dôvodu sťaženia spoločenského uplatnenia, pričom na to, akú položku uviedol lekár v svojom posudku, a potom znalec v znaleckom posudku, nemohla mať žalobkyňa žiaden vplyv. Rozšírenie žaloby žalobkyňou v priebehu konania v súlade so závermi znaleckého posudku, nie je novým nárokom, jedná sa od začiatku o náhradu škody za sťaženie spoločenského uplatnenia. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ustálenú prax i na žalobkyňou v odvolaní citovaný rozsudok sp. zn. 21Co/84/2014 zo dňa 19.03.2015 čo do aplikácie námietky premlčania vo vzťahu k zmene žaloby so závermi ktorého v plnom rozsahu súhlasí.“ Ide o obdobný prípad a súd je rovnakého názoru ako cituje vyššie. Pokiaľ ide o argument intervenienta, že žalobcovia mali možnosť predložiť v konaní lekársky posudok podľa § 7 Zákona o SSÚ, súd mal za to, že žalobcovia dostatočne odôvodnili, prečo tento lekársky posudok nebol vyhotovený (v prednese na pojednávaní dňa 17.01.2020 tieto dôvody uviedol právny zástupca žalobcov; napr. zložitost' veci, žalovaným odmietnutá zodpovednosť v rámci mimosúdnych rokovaní a s tým spojené odmietnutie vyhotoviť lekársky posudok). Súd má za to, že uvedený výklad, kedy si poškodený uplatní nárok na náhradu škody a špecifikuje čo i len laicky svoje poškodenie zdravia, ktoré je následne konkretizované lekárske, resp. znalecké posudkom a v nadväznosti na toto odborné hodnotenie je výška nároku uplatnená, je výkladom ústavno-konformným, keďže účelom práva na priznanie sťaženia spoločenského uplatnenia je ochrana práv slabšej strany - poškodeného protiprávnym konaním zodpovedného subjektu, a to v špecifickej oblasti, kde hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia je otázkou odborného charakteru. Pojem ústavno-konformný výklad bol definovaný Ústavným súdom Slovenskej republiky v Uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 142/2015 z 10. marca 2015 („Interpretácia zákona nemôže popierať účel a zmysel právnej úpravy a vo svojich dôsledkoch reštriktívne zasahovať do základných práv a slobôd, ktorých rešpektovanie je súčasťou základných princípov právneho štátu.“); v danom prípade súd výklad hodnotil v kontexte práva na súdnu ochranu podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

81. Výška nemajetkovej ujmy.

82. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

83. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadost'učinenie.

84. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadost'učinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

85. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

86. Podľa Čl. 154c ods. 1 Ústavy SR, medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona, sú súčasťou jej právneho poriadku a majú prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd.

87. Vo vzťahu k nemajetkovej ujme súd v prvom rade konštatuje, že žalovaný ani intervenient nespochybnili základ nároku žalobcov v prípade, že súd dospeje k záveru, že je daný nárok na náhradu škody; spochybňovali iba výšku nemajetkovej ujmy uplatňovanej žalobcami, a preto sa súd v konaní zaoberal pre účely rozhodovania argumentmi strán sporu ohľadne opodstatnenosti uplatnenej výšky vo svetle súčasnej judikatúry.

88. Žalobcovia v žalobe a v neskorších písomných a ústnych vyjadrenia uviedli rozsiahlu argumentáciu, ktorou odôvodňovali priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch (vo výške 300.000 eur v prospech žalobkyne v 1. rade, vo výške 200.000 eur v prospech žalobkyne v 2. rade a vo výške 200.000 eur v prospech žalobcu v 3. rade). Žalobcovia mali za to, že postupom žalovaného došlo k neoprávnenému zásahu do ich práva na súkromie v takej miere, že ich nárok v uplatnenej výške je dôvodný. Poukázali na mimoriadne intenzívnu a súčasne nezvratnú ujmu na zdraví žalobkyne v 1. rade, ktorá je absolútne a trvalo ochudobnená o sféru rozvíjania medziľudských vzťahov, o poznávanie života a jeho krás, vnímania každodennej radosti z bytia ako aj vnímania starostí; v dôsledku jej zdravotného stavu nikdy nezažije rozvíjanie sociálnych interakcií a nebude môcť rozvíjať svoje vedomosti a zručnosti a byť začlenená do bežného života. U žalobkyne v 1. rade bude absentovať partnerský život a založenie si vlastnej rodiny. Od narodenia je žalobkyňa pripútaná na lôžku a jej okolitým svetom sú pre ňu jej rodičia a neustále absolvovanie liečebných procedúr; je plne odkázaná na starostlivosť inej osoby. Vo vzťahu k nároku žalobcov v 2. a 3. rade uviedli, že súčasťou práva na súkromie je i právo na rodinný život. Je podľa nich nesporné, že konaním žalovaného došlo k zásahu do ich práva na ochranu osobnosti, keď ich milovaná dcéra (žalobkyňa v 1. rade) bola vážne poškodená na svojom zdraví, pretože každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života. Žalobkyňa v 1. rade bola ich vyťažným prvým dieťaťom; veľmi sa tešili na jej príchod, mali naštudovaných mnoho kníh ako sa správne starať o dieťa, ako ho vychovávať a zabezpečiť mu šťastný život, ani vo sne ich nenapadlo, že bude postihnuté. Tehotenstvo žalobkyne v 2. rade prebiehalo bez komplikácií a žalobcovia v 2. a 3. rade sa nevedeli dočkať dňa pôrodu. Po narodení žalobkyne v 1. rade ich zasiahla obrovská rana, keď ich dcéru pracovníci žalovanej ihneď po pôrode oživovali asi 15 minút a nedávali jej veľké nádeje na život. Našťastie sa jej stav podarilo stabilizovať, avšak s doživotnými následkami na živote všetkých žalobcov. Žalobkyňa v 2. rade celú situáciu psychicky neunesla a musela začať navštevovať psychiatra. Žalobcovia v 2. a 3. rade celý čas venujú starostlivosti o dcéru, ktorej sa snažia zabezpečiť maximum tak zo zdravotného hľadiska ako aj emocionálneho; ide o 24-hodinovú starostlivosť, keďže žalobkyňa v 1. rade nemá správne vyvinutý prehĺtací ani sací reflex. Žalobcovia v 2. a 3. rade ju musia kŕmiť cez sondu zavedenú do žalúdka (tzv. PEG) a keďže má na dýchanie zavedenú tracheo kanylu, žalobcovia v 2. a 3. rade ju musia neustále odsávať, keďže jej nepracuje hrtanová príchlopka (z tohto dôvodu jej do pľúc zatekajú sliny a častokrát aj zvratky z dôvodu gastroenterologických problémov). Bežný deň žalobcov spočíva v nočnom striedaní sa v starostlivosti o žalobkyňu v 1. rade, aby sa nezadusila. Zatiaľ čo sa žalobkyňa v 2. rade cez deň stará o dcéru, žalobca v 3. rade sa snaží zabezpečiť finančné prostriedky na živobytie a liečbu. So starostlivosťou o žalobkyňu v 1. rade im nikto nepomáha, keďže všetci rodinní príslušníci majú strach z odsávania a kŕmenia. Ak chcú ísť žalobcovia mimo bydliska na prechádzku, musia mať so sebou 7 kg vážiaku odsávačku, ktorá bez napojenia na elektrinu dlho nevydrží. Spoločenský život žalobcov je nulový vzhľadom na slabú imunitu žalobkyne v 1. rade; návštevy musia obmedzovať na minimum; dovolenky, bežné stretnutia s priateľmi sú pre žalobcov od narodenia žalobkyne v 1. rade cudzí pojem. Záluby, ktorým sa žalobcovia pred narodením dcéry venovali zostali zabudnuté, všetok čas venujú svojej dcére a snažia sa, aby napredovala; nevzdávajú sa, podstupujú rôzne liečenia, rehabilitácie a terapie. Žalobcovia ako pár nemajú možnosť venovať sa jeden druhému ako je to bežné v iných rodinách. Keďže žalobkyňa v 1. rade trpí poruchami spánku, sú dni, kedy dokáže byť bdelá nepretržite aj 24 hodín. Závažný zdravotný stav žalobkyne v 1. rade veľmi negatívne zasiahol aj ich partnerský život; z predtým šťastného páru sa v okamihu stali dvaja ľudia, ktorých životom sa stali neustále lekárske vyšetrenia, učenie sa nových liečebných postupov a najmä snaha zmierniť dcérkine každodenné ťažkosti. Všetky bežné radosti zo života žalobcov tak vystriedal neustály strach a úzkosť z toho, čo prinesie nový deň. Zásah do práv žalobcov v 2. a 3. rade je o to horší, že bolesť, ktorú pociťujú sa neotupí, pretože denne majú pred očami milovanú dcéru, ktorá ich nevníma; musia ju kŕmiť, kúpať, rozprávajú sa s ňou uvedomujúc si, že nikdy nebudú počuť jej hlas a smiech.

89. Žalovaný vo svojich vyjadreniach vyjadril úprimnú a hlbokú ľútosť nad osudom žalobcov a uviedol, že v prípade úspechu v spore si nebude voči nim uplatňovať nárok na náhradu trov konania. Nespochybnil ani pomery žalobcov vo vzťahu k ich oslobodeniu od súdnych poplatkov v celej výške. Keďže však popieral zodpovednosť za škodu z dôvodu absencie príčinnej súvislosti, nedošlo z jeho strany k žiadnej forme zadosťučinenia v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o výšku uplatnenej nemajetkovej ujmy v peniazoch, uviedol, že podstatným spôsobom prekračuje rámcem doterajšej rozhodovacej praxe súdov v obdobných prípadoch, kedy poskytovateľ zdravotnej starostlivosti zodpovedal za ujmu, a to aj vo vzťahu k prípadom, kde súd priznal žalobcom nárok na základe mimoriadnych okolností (tu poukázal na Rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/330/2012). Žalovaný mal tiež za to, že súd by mal zohľadniť aj výšku uplatnenej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne v 1. rade a riadiť sa princípom proporcionality. Ďalej poukázal na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 288/2017 z 05.12.2017, podľa ktorého „musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady.“ Žalovaný tiež z hľadiska analógie poukázal na vec rozhodovanú Krajským súdom v Nitre pod sp. zn. 9Co/330/2012 (známu ako „prípád U. F.“, kedy sa pacient v dôsledku nesprávne poskytnutej zdravotnej starostlivosti dostal do stavu v tzv. bdelej kómy s diagnózou hypoxicko-anoxického poškodenia mozgu a s apalickým syndrómom ťažkého stupňa a podľa názorov odborníkov a znalcov so stavom, ktorý je nezvratný s prakticky nulovou šancou na zlepšenie) a argumentoval, že si plne uvedomuje, že následky pre rodinných príslušníkov sú (žiaľ) v prípadoch prežitia dieťaťa s trvalými následkami z hľadiska princípu proporcionality dokonca závažnejšie než v prípade úmrtia blízkej osoby, keďže najmä v dôsledku potreby zabezpečovať nepretržitú a doživotnú starostlivosť o zdravotne postihnuté dieťa dochádza k intenzívnejšiemu narušeniu sociálnych, citových a kultúrnych vzťahov v rámci súkromného a rodinného života rodičov dieťaťa, ale uviedol, že Krajský súd v Nitre považoval za primeranú peňažnú náhradu titulom nemajetkovej ujmy sumu 100.000 eur vo vzťahu k poškodenému pacientovi, po 90.000 eur vo vzťahu k jeho rodičom a po 10.000 eur vo vzťahu k jeho súrodencom. Poukázal tiež na to, že v spomenutom prípade súd zohľadňoval aj výšku náhrady škody a uviedol, že prípad „U. F.“ považuje z hľadiska ujmy za závažnejšie ako v prejednávanej veci. Ďalej žalovaný poukázal na judikatúru českých súdov, kde boli priznávané nižšie sumy, a to napr. Rozsudok Krajského súdu v Brne sp. zn. 70 Co 166/2015 - 154, Rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 1144/2014, Uznesenie Vrchného súdu v Olomouci sp. zn. 4To 18/2016, v zmysle ktorých je podľa žalovaného možné konštatovať, že súdmi priznané čiastky vo vzťahu k rodičom poškodenej osoby nepresahovali sumu zodpovedajúcu 40.000 eur, resp. 60.000 eur. Ďalším z argumentov, prečo by súd nemal priznať žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy v požadovanej výške je skutočnosť, na rozdiel o náhrady škody, ktorá je predmetom zákonného poistenia poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, náhrada nemajetkovej ujmy z titulu ochrany osobnosti nie je krytá poistením. Poskytovateľ by ju tak musel uhradiť zo zdrojov, ktoré majú slúžiť na poskytovanie zdravotnej starostlivosti ďalším pacientom.

90. Žalobkyňa vo výpovedi na pojednávaní dňa 07.02.2019 uviedla, že bezprostredne po pôrode jej nikto nič nepovedal o stave dieťaťa; chodili za ňou sestričky aj lekári, nech si odsáva mlieko a že keď bude môcť chodiť, že ho môže ísť pozrieť. Na tretí deň išla za žalobkyňou v 1. rade, ktorá bola v inkubátore, bola celá modrá, dopichaná, mala pripojené hadičky. Takto ju navštevovala niekoľkokrát za deň, psychicky sa z toho zrútila, pričom potom vyhľadala aj psychiatra, aby jej pomohol. Nevedeli jej poskytnúť informácie, keďže žalobkyňa v 1. rade nemala urobenú magnetickú rezonanciu; stále jej hovorili, že má nosiť mlieko s tým, že žalobkyňa v 1. rade bola v umelom spánku, znižovali jej dávky, keďže bola v kľúčoch a materské mlieko jej pomáhalo aby sa z toho dostala. Keď prišli výsledky z magnetickej rezonancie, zavolała si ich (žalobcov v 2. a 3. rade) primárka a povedala im, že žalobkyňa v 1. rade má ťažko poškodený mozog, že ho má ako starec, ako roztrieštenú sklerózu multiplex. Má poškodenú bielu hmotu v hlavičke, ktorá má byť ako puding a ona ho má ako mlieko. Informovala ich o následkoch, že dieťa bude trvalo poškodené, nebude sa hýbať, bude ležiaca, na hadičkách, nemá prehltnutí, sací a vykašľavací reflex a do budúcnosti môžu rátať s tým, že bude mať pripojené hadičky a dožije sa maximálne dvoch rokov života. Neposkytla im žiadne informácie, ako sa o takéto dieťa starať a odporučila im, aby dali dieťa do ústavu, aby neboli trestne stíhaní za to, že jej zle zavedú sondu a zabijú si dieťa. Žalobkyňa v 2. rade ďalej uviedla, že v danom psychickom rozporení a pod tlakom žalovaného pristúpili na to, aby žalobkyňu v 1. rade zobrali do ústavu. Tam boli sestričky ochotné, ukazovali im ako sa o žalobkyňu v 1. rade starať, ako s ňou cvičiť, manipulovať. V troch mesiacoch im navrhli, aby jej dali urobiť PEG sondu do žalúdka, keďže nemá prehltnutí a sací reflex, a aby si ju mohli brať domov. Túžili si ju brať domov, a preto boli v Bratislave na Kramároch, kde jej

PEG zaviedli. Tam žalobkyňu v 2. rade naučili, ako ju kŕmiť a ošetrovať PEG, akú stravu jej dávať, lebo jej treba dávať rozmixovanú stravu, nutričnú. Žalobkyňa v 1. rade bola skoro trištvrte roka v nemocnici kvôli infektom, mala ťažký reflux, pretože sa jej strava vracala späť; mala stále epileptické záchvaty (90 za deň), kde jej lekári odmietali poskytnúť hormonálnu liečbu, aby nemala záchvaty. Potom sa pridružovali ďalšie diagnózy, detská mozgová obrna, epilepsia, poškodenie zraku a sluchu, kvadruparéza, hypertómia. Dieťa je ležiace, plienkované, nehýbe sa, nevníma, nereaguje na podnety. Je vlastne ako bábika, ktorej bije srdiečko. Kvôli častým afektom boli prevezení na ARO do Bratislavy, kde jej bola urobená tracheostómia do krku, aby mohla dýchať a nedusila sa. Takisto sa museli naučiť odsávať, vymieňať kanylu, žiadať o pomôcky pre malú. Medzitým podali žiadosť na súd, aby bola zverená do ich starostlivosti. Po tom, ako sa vrátili so žalobkyňou v 1. rade domov mali problém s pomôckami; ústav, kde bola malá, im zatiaľ pomôcky zapožičal kým si ich sami nezaobstarali. Starostlivosť o žalobkyňu v 1. rade je 24 hodinová, keďže je neustále odsávaná, kŕmená každé 2 hodiny, musia jej robiť špeciálnu stravu. Čo sa týka odsávania, nefunguje jej epyglotis - chlopňa na prehĺtanie, zatekajú jej sliny, čiže ju musia odsávať každých 5 minút. Keď sa chcú niekam presúvať, musia chodiť len s odsávačkou. Keď má zhoršený stav, musí byť napojená na kyslík a saturačný prístroj, ktorý meria činnosť srdca a kyslík. Čo sa týka návštev, nikto k nim nechodí, nemajú žiadny spoločenský život, nechodia na prechádzky; keď je leto, žalobkyňa v 1. rade má silné epileptické záchvaty. V zime taktiež nechodia kvôli trachei, aby žalobkyňa v 1. rade nedýchala studený vzduch, lebo by hrozilo že dostane zápal pľúc. Priatelia k nim nechodia kvôli stavu žalobkyne v 1. rade; je im nepríjemné chodiť aj s deťmi, aby nemuseli vysvetľovať svojim deťom, v akom stave je žalobkyňa v 1. rade, prečo je taká, že je iná ako ostatné deti. Žalobkyňa v 2. rade tiež uviedla, že chodila k psychiatrovi, poznačilo ju to ako matku - človeka, ktorý sa teší na zdravé dieťa a má ho v takom stave, ako ho má. Celý život sa im zmenil. Pokiaľ bude žalobkyňa v 1. rade medzi nimi, jej návrat do práce je nereálny; koničky musela zanechať. So žalobkyňou v 1. rade je nereálne chodiť niekam napr. na návštevy, vždy jeden z rodičov musí zostať doma. Nemôže žalobkyňu v 1. rade obliekať, nevie jej kúpiť napr. sladkosti, niečo na potešenie. Nemôže jej kúpiť šatky, nemôže ju parádiť ako princeznú, nepôjde do škôlky, nepovie im prvé slovo, nepovie jej mama, prosím, ďakujem. Uviedla, že nevie, či cíti to, že je jej matka, či ju vníma; nereaguje absolútne na nič, snažia sa ju však stimulovať. U žalobkyne v 1. rade sú nereálne hračky ako plyšáky, stavebnice. Čo sa týka žalobcov v 2. a 3. rade ako manželov, takisto tam boli krízy, hádali sa, poznačilo ich to. Manžel (žalobca v 3. rade) chodí do práce, aby ich zabezpečil, čo z časti ani nestačí. Navštevujú rehabilitačné zariadenia, kde jeden pobyt stojí 500 - 600 eur na týždeň. Aby nebola žalobkyňa v 1. rade vykrútená, pravidelne cvičia, navštevujú tieto zariadenia, ideálne 2x do týždňa. Začali zbierať štipule; za tonu dostanú asi 200 eur. Žijú len z toho, čo im ľudia prispejú na žalobkyňu v 1. rade, zbierky, finančne nám ľudia pomôžu, platia si aj hypotéku. Žalobkyňa v 1. rade bude rásť, budú musieť prerobiť byt na bezbariérový; potrebuje špeciálne pomôcky, kočík, rôzne ortézy, za všetko si musia doplácať. Kupujú jej vitamíny, rôzne doplnky na špeciálnu stravu. Žalobkyňa v 1. rade sa nebude môcť začleniť do normálneho života, bude odkázaná na druhých ľudí. Keďže žalobkyňa v 2. rade so žalobcom v 3. rade absolvovali genetické vyšetrenie a genetika ukázala, že z ich strany ani zo strany žalobkyne v 1. rade neboli zlé genetické výsledky, rozhodli sa pre druhé dieťa, aby mali aj iný zmysel života a keď oni tu raz nebudú, aby sa mal o žalobkyňu v 1. rade kto postarať. Žalobkyňa v 1. rade má poruchu spánku, v noci musia byť neustále hore; spí na manželskej posteli medzi nimi. Pri hlavách majú odsávačky a kto sa zobudí ten musí odsávať. Spánok je minimálny, zaspávajú s obavou, či sa žalobkyňa v 1. rade nezadusí. Ďakujú za každý deň, ktorý je s nimi, keďže im povedali že sa dožije 2 rokov. Ako manželia žalobcovia v 2. a 3. rade nikam spolu nechodia, ich vzťah je taký, aký je; oddali sa žalobkyňi v 1. rade na 24 hodín.

91. Žalobca v 3. rade vo výpovedi na pojednávaní dňa 07.02.2019 uviedol, sa tešil na svoje prvé dieťa. Všetky výsledky nasvedčovali, že budú mať zdravé dieťa. Tešil sa, keď žalobkyňa v 2. rade prišla z ambulancie, že všetko je v poriadku; keď mal čas, išiel tam som s ňou. Nič nenasvedčovalo tomu, že by sa mali psychicky pripraviť, že budeme mať iné dieťa. Prišiel inkriminovaný deň, sobota večer, ženu zaviedol na príjem do nemocnice, kde mu sestrička oznámila, že to môže trvať aj niekoľko hodín a že sa mu ozvú, lebo chcel byť pri pôrode. Keď prišiel domov, žalobkyňa v 2. rade sa mu ozvala, že treba priniesť ešte tlačivo, že je otcom, keďže neboli zobratí. Po príchode žalobkyňa v 2. rade už nebola na príjme, odovzdal tlačivo a zostal čakať, že ho ohlásia k pôrodu. Po polnoci zase vyšiel personál, nikto mu nič nepovedal, nevedel či už žalobkyňa v 2. rade porodila, lebo tam bolo viac mamičiek. Okolo jednej ráno zvonil na novorodenecké oddelenie, aby sa dozvedel viac. Sestrička zavolała doktorku, ktorá mu povedala túto zdruvujúcu správu, čo sa stalo, že žalobkyňa v 1. rade je v inkubátore na ARO. Čo sa týka jej stavu, bližšie mu nevedela povedať. Žalobkyňu v 2. rade nemohol ísť pozrieť, keďže ležala po operácii a poslali ho domov. Na druhý deň mu ukázali žalobkyňu v 1. rade cez sklo v inkubátore. Poslal manželke fotku, aby ju videla. Nedalo sa so žalobkyňou v 2. rade komunikovať, keďže sme obidvaja plakali. Žalobca

v 3. rade uviedol, že sa bol za primárkou informovať o stave dieťaťa, pričom mu povedali, že sa ho snažili prebudit' znížením dávok uspávacích látok, ale ako znížovali, začala mať kŕče, tak to museli pozastaviť; robili to niekoľko krát. Žalobca v 3. rade uviedol, že bol bezmocný, snažil sa pomôcť si, ale človek je v takýchto prípadoch bezmocný. Nosili žalobkyni v 1. rade mliečko, keď boli doma; žena mala veľa mlieka, preto stále musela odsávať. Nemocnica im vyšla v ústrety, keď odsaté mlieko ďalej podávali. Žalobkyňa v 1. rade boli nútení umiestniť do ústavu; keď sa jej stav ustálil, nemocnica na nich tlačila, aby si ju zobrali domov s tým, že nakoľko malá bola sondovaná hadičkou, s ktorou bola vyživovaná, nikto ich k tomuto úkonu nezaškodil. Doslova ich vystrašili, že môžu žalobkyňa v 1. rade zabiť s tým, že jej hadičku môžu zaviesť do pľúc a následným kŕmením by ju zadusili. Zbeholo sa to rýchlo a pod týmto nátlakom súhlasili s tým, že žalobkyňa v 1. rade bude umiestnená do ústavu, kde jej poskytnú zdravotnú starostlivosť akú potrebuje. Žalobca v 3. rade hľadal najlepší ústav na Slovensku, musel vyberať iba zo štátnych, keďže návštevy v niektorých nie sú možné. Kontaktoval ústav v dedinke Mládeže, kde im vyšli v ústrety; že nie je problém, keď budú za žalobkyňou v 1. rade chodiť. Síce to nebolo najbližšie (okolo 80 km), ale žalobkyňa v 1. rade sa snažili chodiť pozrieť ako sa len dalo. Tu sa učili o malú starať, pretože to nebola starostlivosť ako o normálne dieťa. Mala záchvaty, kŕče a vypínala sa do luku. Sestričky ich učili, ako ju správne polohovať, manipulovať s ňou, ako ju umývať. Keď videli ich časté návštevy a záujem o malú, navrhli im, aby jej dali spraviť vyživovaciu sondu cez bruško. Nielen pri tomto zákroku, ale aj pri všetkých zdravotných vyšetreniach žalobkyňa v 1. rade sprevádzali. Po zavedení tejto sondy si ju začali brávať domov, čo im tento ústav umožnil. Boli to hlavne víkendy, keďže žalobca v 3. rade bol pracovne činný. Keď videli, že sa o ňu vedia postarať, tak dali na súd návrh, že si ju chcú zobrať do osobnej starostlivosti. Žalobkyňa bola hospitalizovaná do Nových Zámkov, odkiaľ ju previezli v ťažkom stave do Bratislavy, kde bola hospitalizovaná na ARO. Tu im primár vysvetlil, že by bolo dobré jej dať zaviesť tracheotómiu, keďže ju v tom čase museli intubovať a z hľadiska toho, že žalobkyňa v 1. rade v kľúčoch nevie ani otvoriť ústa, mali to komplikované a primár povedal, že nabadúce by sa to nemuselo podariť. Preto žalobcovia v 2. a 3. rade súhlasili so zavedením tracheotómie, čo s odstupom času hodnotí ako dobrý krok, keďže po častých návštevách v nemocniciach jej stav je už trochu lepší. Čo sa týka zdravotného stavu žalobkyne v 1. rade, jej mozog je ako guláš, s rukou sa nevie za ničím natiahnuť. Má samovoľné pohyby, ktoré nekoordinuje. Nevie hovoriť, nevníma, nereaguje na podnety. Najhoršie pre rodiča je, že dieťa nedá svoju lásku najavo. Nikdy mu nepovie otec. So žalobkyňou v 2. rade si prešli peklom, čo sa týka aj vzťahu medzi nimi. Ale utužilo ich to, zobrali sa. Čo sa týka starostlivosti o žalobkyňa v 1. rade, je to 24 hodinová starostlivosť. Je to ťažké, žiaľ musia pozeráť aj do budúcnosti, dajú jej aj posledné, preto sa rozhodli mať druhé dieťa, nejakú radosť do života. Žalobkyňa v 1. rade ľúbia, snažia sa jej tento život spraviť najkrajší, ako sa len dá; je to ťažké, keď dieťa plače a nevedia jej pomôcť, nevedia či je hladná, smádná, či ju niečo boli, ona to najavo nedá. Takisto pri kŕmení len odhadujú či jej to stačí, či je napapaná alebo nie. Ležiaci deti majú problémy s vyprázdňovaním, stále s ňou cvičia, aby sa vedela vyprázdniť. Pokiaľ ide o spoločenský život, žalobca v 3. rade uviedol, že mal svoje záľuby, cvičenie, šport, priateľov; to všetko skončilo. Ohľadom návštev ako už spomínala žalobkyňa v 2. rade, musia sa striedať, keďže žalobkyňa v 1. rade nebola očkovaná a majú strach, aby neochorela. Snažia sa minimalizovať vonkajšie vplyvy. Manželka mu aj niekedy povie, že nech sa ide von odreagovať sa, ale príde mu to sebecké, keďže žalobkyňa v 2. rade je ako väzeň, je 24 hodín doma s malou a za to ju obdivuje. Žalobca v 2. rade uviedol, že on sa vyvetrá s myšlienkami v práci, je s ľuďmi, ale žalobkyňa v 2. rade je zavretá stále doma, nechodí von a nemá sa ani kde odreagovať. Takisto trpí aj ich intímny život, keďže žalobkyňa v 1. rade spí medzi nimi. Snaží sa manželke pomôcť, keď príde domov z práce, ale je to vyčerpávajúce. Uviedol, že z hľadiska manželských povinností je to ozaj sporadické, človeka to trápi, nehovoriac o finančnej záťaži pre ich rodinný rozpočet, keďže terapie nie sú lacná záležitosť. Chodia aj do Hlohovca na terapie, chodí k nim domov aj fyzioterapeutka, robia čo sa dá. Žalobkyňa ho dva mesiace prehovárala na zber štipľov; je to pre človeka ponížujúce a zvlášť pre chlapa, keď nedokáže svoju rodinu zabezpečiť. Ako im bolo povedané, že sa žalobkyňa v 1. rade dožije 2 rokov, tak teší tomu že vďaka ich láske, starostlivosti, je tu stále medzi nimi; je to ťažký boj, ale oni stále bojujú a snažia sa čo najviac. Ako už bolo povedané, aj byť je už nevyhovujúci, nemajú vaňu, žalobkyňa v 1. rade rastie; má 110 cm, a nevedia ju poriadne umyť. Takisto čo sa týka prenášania z izby do izby, prenáša ju, pre ženu je ťažká a už to bude iba horšie, lebo rastie. Z hľadiska prepravy to bude horšie a horšie; keď chcú ísť k doktorovi, musia ísť vždy dvaja, sám sa s ňou nikto nikam nedostane, keďže ju treba neustále odsávať.

92. Súd na návrh žalobcov vykonal dňa 30.01.2020 obhliadku žalobkyne v 1. rade v mieste bydliska žalobcov, pri ktorej žalobcovia v 2. a 3. rade opísali podrobne každodennú rutinu, ktorá spočíva prevažne v starostlivosti o žalobkyňa v 1. rade a zistil bytové pomery žalobcov (bývajú v 3-izbovom panelákovom byte, ktorý tvorí spálňa, obývací izba, kuchyňa, kúpeľňa a jedna ďalšia izba vyčlenená najmä na

zdravotníckej potreby určené pre žalobkyňu v 1. rade a ktorú plánujú prerobiť na telocvičňu pre účely rehabilitovania žalobkyne v 1. rade).

93. V prvom rade súd poukazuje na Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 65/2013 zo dňa 28.05.2014, podľa ktorého „ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach; tieto nároky treba dôsledne rozlišovať a pri ich posudzovaní mať na zreteli nielen odlišnosť vzťahov, z ktorých sú vyvodzované, ale tiež právnej úpravy, ktorá sa na ne vzťahuje. Zo žiadneho ustanovenia Zákona o SSÚ nemožno vyvodiť, že by sa v rámci odškodňovania bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia mal zohľadniť aj zásah do dôstojnosti, súkromia alebo rodinného života poškodeného.“ Pokiaľ ide teda o posúdenie otázky, či zavinením žalovaného postupom non lege artis, pri ktorom došlo k trvalému, ťažkému a nenapraviteľnému poškodeniu zdravia žalobkyne v 1. rade žalovaný protiprávne zasiahol tiež do osobnostných práv žalobcov na súkromie a rodinný život, súd má za to, že sa tak bezpochyby stalo. Vzhľadom na závažnosť zásahu a s prihliadnutím na okolnosti prípadu, tu dokonca došlo k porušeniu práva na súkromie a rodinný život v značnej miere, tiež s nárokom na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch bez ohľadu na to, či žalobkyňa v 1. rade bol priznaný nárok na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia.

94. Ako uviedol Najvyšší súd Slovenskej republiky v Uznesení sp. zn. 5 Cdo 265/2009 zo dňa 17.02.2011 (právna veta), „Generálna klauzula ochrany osobnosti obsiahnutá v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka bola prispôsobená Listine základných práv a slobôd zákonom č. 509/1991 Zb. účinným od 1. januára 1992, odkedy až do súčasnosti toto ustanovenie znie tak, že fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Účinnosťou tohto zákona bola pod ochranu osobnosti zahrnutá aj ochrana súkromia, ktorá zahŕňa právo na nerušený osobný život, duševný pokoj, nedotknuteľnosť života jednotlivca v kruhu jeho najbližších. Jednou z hodnôt osobnosti každej fyzickej osoby ako celku, ktorej rešpektovanie musí občianske právo voči subjektom v rovnakom postavení zabezpečovať, je právo na súkromie. Pojmovými znakmi subjektívnych osobnostných práv sú absolútna povaha, imateriálny charakter, všeobecnosť a výlučnosť, zásadná neprevoditeľnosť, časová neobmedzenosť a nepremičateľnosť. Pôsobia voči neobmedzenému, resp. neurčitému okruhu ostatných subjektov práva, ich predmetom sú výlučne nemajetkové hodnoty (osobnosť), patria každej fyzickej osobe „a priori“, (sú prejavom ľudskej osobnosti vo vzťahu k ostatným subjektom, t.j. či fyzickým alebo právnickým osobám) s rovnakým právnym postavením, výlučné oprávnenie nakladať počas celého života v medziach určených právnym poriadkom s jednotlivými stránkami svojej osobnosti patrí fyzickej osobe, nemožno ich scudzovať, deliť od ich nositeľa, upínajú sa na fyzickú osobu po dobu jej fyzickej existencie v spoločnosti (sú časovo neobmedzené počas života fyzickej osoby) sú nezdediteľné (netvorí predmet dedičstva), sú nepremičateľné, rovnako aj neprekludovateľné a nemožno ich postihovať exekúciou. Na rozdiel od nich majetkové práva možno oddeliť od ich subjektov, prevádzať (scudzovať) ich, podliehajú exekúcii, premičaniu a preklúzii. Špecifickosť subjektívnych osobnostných práv spočíva v ich predmete, ktorým je priamo osobnosť človeka, fyzickej osoby v jej celistvosti. Právo na ochranu osobnosti (subjektívne rýdzo osobné, resp. osobnostné právo) Občiansky zákonník upravuje ako jednotné právo (doslovné znenie „fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti“). V dôsledku toho je treba jednotlivé práva, ktoré v tomto jednotnom rámci vznikajú, chápať ako práva čiastkové, líšiace sa navzájom vzťahom k rôznym hodnotám, stránkam osobnosti, avšak vychádzajúcim z osobnosti tvoriacej fyzickú a mravnú jednotu. Ako základné hodnoty osobnosti každej fyzickej osoby uvádza Občiansky zákonník v § 11 výslovne život, zdravie, občiansku česť a ľudskú dôstojnosť, ako aj súkromie, meno a prejavy osobnej povahy. Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život. ESLP v rozsudku z 21. júna 1988 vo veci Berrhab proti Holandsku konštatoval: „Z pojmu rodina, na ktorom je založený článok 8, vyplýva, že dieťa narodené z takéhoto zväzku je ipso iure súčasťou tohto vzťahu. Z tohto dôvodu existuje od momentu narodenia dieťaťa a už vzhľadom na samotnú existenciu tejto skutočnosti medzi dieťaťom a jeho rodičmi zväzok rovnajúci sa „rodinnému životu“, dokonca aj vtedy, keď už rodičia neskôr spolu nežijú.“ Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách.“

95. Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia „statusu obeť“ podľa čl. 34 Dohovoru o ľudských právach, ktorú objasnil ESLP v prípade Scordino proti Taliansku v rozhodnutí zo 6. marca 2007 sťažnosť č. 43662/98, ako i v prípade L. v. Slovenská republika v rozhodnutí z 9. októbra 2007 č. sťažnosti 7205/02. ESLP uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch. Nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné

zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, aj to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol (JUDr. E. X., PhD., Krátke pojednanie o škodách, ujmach a ich náhradách vo svetle judikatúry súdov vnútroštátnych, českých, Súdneho dvora Európskej únie i Európskeho súdu pre ľudské práva, Bulletin SAK 1-2/2015). Ústavný súd Českej republiky konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch (sp. zn. I. ÚS 2844/14), a to nielen v obdobných, ale i v ďalších, v ktorých sa jednalo o zásah do iných osobnostných práv, a to najmä do práva na ľudskú dôstojnosť. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 7C/256/2011 - 184 z 29. januára 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 8C/264/2013 - 223 z 28. októbra 2013 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za smrť otca maloletého dieťaťa vo výške 23.000 eur, manželke zomrelého vo výške 20.000 eur a rodičom zomrelého každému vo výške 10.000 eur (pôvodcom zásahu bola fyzická osoba z dôvodu porušenia pravidiel cestnej premávky). Vo veci vedenej na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 4 Cdo139/2011 priznali súdy rodičom dieťaťa zomrelého pri dopravnej nehode sumu 15.000,- Eur, pričom ako bolo uvedené, rodinné a súkromné vzťahy rodiča k dieťaťu sú omnoho silnejšie než naopak. Vo veci 3 Cdo 228/2012 bolo priznaných pri strate manželky a syna, teda dvoch najbližších osôb 23.000 eur, vo veci 1 Cdo 77/2009 bolo priznaných 6.600 eur za úmrtie syna a brata a vo veci 2 Cdo 194/2011 8.300 eur za smrť manžela. Vo veci 5 Cdo 244/2011 priznali súdy rodičom dieťaťa zomrelého z dôvodu nesprávnej diagnostiky každému sumu 30.000 eur a vo veci 6 Cdo 168/2010 súdy priznali každému z rodičov sumu 33.194 eur pre trvalé poškodenie zdravia dieťaťa z dôvodu non lege artis postupu lekárov. Odvolací súd poukazuje aj na rozsudok Veľkej komory ESLP z 19. decembra 2017 k sťažnosti č. 56080/13 (Lopes de Sousa Fernandes proti Portugalsku), pre porušenie článku 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov (oznámenie č. 209/1992 Zb. Federálneho Ministerstva zahraničných vecí o dojednaní Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a protokolov na tento dohovor nadväzujúcich), kde ESLP priznal pozostalej manželke za smrť manžela v dôsledku nesprávne poskytnutej lekárskej starostlivosti 23.000 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy, ako aj rozhodnutie ESLP z 28. marca 2017 k sťažnosti č. 78103/14 vo veci S. de I. proti Portugalsku, v ktorom za neochránenie života syna sťažovateľky počas jeho hospitalizácie v psychiatrickej liečebni bola matke priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 25.000 eur.

96. Súd v zmysle vyššie uvedeného dospel k záveru, že nárok na žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôvodný, avšak nie vo výške, v akej si ho uplatnili. Pri určení nemajetkovej ujmy (pre žalobkyňu v 1. rade vo výške 100.000 eur a pre žalobcov v 2. a 3. rade po 80.000 eur) súd vychádzal z dvoch základných kritérií - závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolností, za akých došlo k neoprávnenému zásahu, pričom dospel k záveru, že práve výška, ktorú priznal je v danom prípade opodstatnená a odôvodňuje ju nižšie uvedené skutočnosti.

97. Pokiaľ ide o závažnosť vzniknutej ujmy, táto bola dostatočne preukázaná a žalovaným nebola ani spochybnená tak u žalobkyne v 1. rade ako aj u žalobcov v 2. a 3. rade. Zdravotná ujma žalobkyne v 1. rade je tak závažná, že nielen jej uplatnenie, ale aj zaradenie do bežného života je absolútne vylúčené. Znalci v znaleckých posudkoch navyše uviedli, že tento stav žalobkyne v 1. rade je nezvratný bez šance na zlepšenie. Ako je uvedené vyššie v odôvodnení tohto rozsudku, žalobkyňa v 1. rade nikdy nebude môcť zažiť radosti či starosti bežného života; je nadbytočné podrobnejšie opisovanie týchto následkov na život žalobkyne v 1. rade, ktoré sú evidentné. Hoci toto konštatovanie môže znieť cynicky, ujma žalobkyne v 1. rade je o to väčšia, že pôrod prežila, keďže jej zdravotný stav a neustále zdravotné komplikácie s tým spojené jej spôsobujú neustále utrpenie. Ako mal súd preukázané zo znaleckých posudkov, lekárskeho správ, výpovedí žalobkyne v 2. rade, žalobcu v 3. rade, ale aj z obhliadky žalobkyne v 1. rade, žalobkyňa v 1. rade sa v podstate každodenne musí vyrovnávať z dôsledkami pochybenia žalovaného, pričom jednotlivé úkony starostlivosti o ňu (napr. odsávanie hlienov, cvičenie), ale aj pre zdravého človeka úplne bežné činnosti (napr. jedenie) jej spôsobujú bolesti, ktoré bude s najväčšou pravdepodobnosťou zažívať do konca života. Súd v tejto súvislosti prihliadol aj na argument žalobcov, ktorí uviedli, že je takmer isté, že žalobkyňa v 1. rade sa nedožije priemerného veku dožitia ženy na Slovensku (približne 80 rokov podľa Štatistického úradu SR), takže nielenže nebude môcť plnohodnotne prežiť svoj život, ale s najväčšou pravdepodobnosťou ho ani nebude môcť prežiť v priemernom veku dožitia vzhľadom na odhad lekárov. Vo vzťahu k žalobcom v 2. a 3. rade má súd za to, že zásah do ich osobnostných práv ako rodičov žalobkyne v 1. rade bol taktiež mimoriadne závažný a naďalej pretrváva. Súd zobral do úvahy aj skutočnosť, že ujma na zdraví žalobkyne v 1. rade bola veľmi nečakaná vzhľadom na to, že u žalobkyne v 2. rade sa počas tehotenstva nevykytli žiadne komplikácie a ani na poslednej predpôrodnej kontrole neboli žiadne indikácie, že by sa mala žalobkyňa v 1. rade so zdravotným postihnutím. Pokiaľ ide o konkretizáciu zásahu do osobnostných práv žalobcov v 2. a 3. rade súd v celom

rozsahu odkazuje na ich výpoveď, ktorú uviedol v odseku 90 a 91 odôvodnenia, pričom skutočnosti v nej uvedené súd považoval za preukázané. Z nich je zrejmé, že v dôsledku škodovej udalosti nedošlo len k zásahu do emocionálnej sféry žalobcov v 2. a 3. rade (v očakávaní narodenia prvého zdravého dieťaťa), ale tiež k výrazne negatívnemu ovplyvneniu ich doterajšieho života vo všetkých sférach - napr. nemožnosť žalobkyne v 2. rade zamestnať sa z dôvodu nepretržitej starostlivosti o žalobkyňu v 1. rade, takmer absolútne obmedzenie stretávania sa s priateľmi/známymi, koníčkov, problémy v partnerskom živote žalobcov v 2. a 3. rade, psychické problémy žalobkyne v 2. rade, pre ktoré musela vyhľadať odbornú pomoc, atď. Miera ujmy do práva na súkromie a rodinný život žalobcov v 2. a 3. rade je výrazne zvýšená tým, že sústavne prežívajú traumatické zážitky vzťahujúce sa k zdravotnému stavu žalobkyne v 1. rade, keďže sa musia vyrovnávať aj s tým, že niektorými úkonmi starostlivosti o ňu jej sami spôsobujú bolesť (napr. pri odsávaní, cvičení, kŕmení). Tento psychický stres je navyše umocnený tým, že momentálne môžu porovnať, aké radosti by so žalobkyňou v 1. rade prežívali, ak by bola zdravá, keďže sa im narodilo aj druhé zdravé dieťa. Navyše žalobkyňa v 2. rade sa ako starostlivá matka celodenne stará o žalobkyňu v 1. rade, s ktorou starostlivosťou jej pomáha žalobca v 3. rade vždy pokiaľ nevykonáva pracovnú činnosť, pretože výlučne na ňom zostalo finančne zabezpečiť potreby rodiny. Súkromný život rodiny sa tak úplne zmenil a zostal v ňom už len nepatrný priestor pre záľuby, oddych a ostatné voľnočasové aktivity. Z tohto uhla pohľadu potom súd (rovnako ako Krajský súd v Trnave vo veci sp. zn. 25Co/163/2018) posudzoval aj výšku peňažnej satisfakcie, pričom nepovažoval za správne robiť pri odškodňovaní medzi rodičmi rozdiely, keďže poškodená žalobkyňa v 1. rade žije spolu s oboma, ktorí si rozdelili úlohy v rámci celkovej starostlivosti o žalobkyňu v 1. rade (matka sa o ňu osobne stará sama len vtedy, keď otec zabezpečuje potreby rodiny, v ostatnom čase sa osobne o ňu starajú obaja rodičia spoločne).

98. Pokiaľ ide o druhé kritérium, súd dospel k záveru, že okolnosti, za ktorých k zásahu do práv žalobcov došlo sú rovnako závažné, pričom prihliadol najmä na nižšie uvedené:

a. pred pôrodom žalobkyne v 2. rade nič nenasvedčovalo tomu, že žalobkyňa v 1. rade sa narodí s takou ťažkou ujmou na zdraví. Žalobcovia v 2. a 3. rade vzhľadom na bezproblémový priebeh tehotenstva ako aj poslednú predpôrodnú kontrolu v gynekologickej ambulancii (bez akýchkoľvek indikácií problémov) vôbec neočakávali, že pôrod by mohol dopadnúť tak negatívne. O to väčší bol ich emocionálny šok po pôrode, keď im bol oznámený nezvratný zdravotný stav žalobkyne v 1. rade;

b. hoci právny zástupca žalovaného v priebehu konania vyjadril ľútosť nad osudom žalobcov, zo strany žalovaného neprišlo ani raz k akejkoľvek forme zadosťučinenia, napr. ospravedlneniu žalobcom. Tento postoj by bol pochopiteľný do času, kedy by nebolo preukázané žiadne pochybenie žalovaného, avšak už v rozhodnutí Úradu pre dohľad na zdravotnú starostlivosťou bol konštatovaný postup žalovaného non lege artis vo vzťahu k popôrodnej starostlivosti a následne bol postup non lege artis v priebehu pôrodu znaleckými posudkami, ktoré boli v konaní vyhotovené. Súd má za to, že minimálne po záveroch znalcov bolo namieste, aby sa žalovaný ospravedlnil žalobcom za nesprávne poskytnutú lekársku starostlivosť (postup non lege artis), či už by bola alebo nebola neskôr súdom vyhodnotená tak, že je alebo nie je v príčinnej súvislosti so ujmou na zdraví žalobkyne v 1. rade. Súd prihliadol tiež prístup žalovaného k žalobcom v 2. a 3. rade po pôrode, keď ich informovali, že žalobkyňa sa nedožije viac ako dvoch rokov života a vyvíjali na nich nátlak, aby žalobkyňu v 1. rade umiestnili do ústavu pod hrozbou trestného stíhania; takýto prístup súd považoval za zvlášť necitlivý nielen vzhľadom na to, že u žalobcov v 2. a 3. rade išlo o prvé vytúžené dieťa a museli byť v tom čase v očividne zlom psychickom rozporení, ale aj na to, že žalovaný ako zariadenie, ktorého účelom má byť starostlivosť o pacientov, musí prostredníctvom jeho zamestnancov - lekárov vedieť, ako pristupovať k pacientom v takýchto zložitých životných situáciách. Súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že žalovaný uvedené tvrdenia žalobcov nepoprel, a preto ich súd považoval v zmysle § 151 ods. 1 CSP za nesporné;

c. medzi okolnosti, ktoré mali vplyv na rozhodovanie zahrnul súd aj závažnosť pochybenia žalovaného. Zo znaleckých posudkov vyplynulo (konkrétne závery sú uvedené v odôvodnení tohto rozhodnutia vyššie), že zo strany žalovaného došlo k závažnému pochybeniu tak v priebehu pôrodu ako aj v rámci popôrodnej starostlivosti. Žalovaný nevykonal cisársky rez v dostatočnom čase odvtedy, čo jeho potreba bola indikovaná CTG záznamom v dôsledku čoho došlo k akútnej hypoxii žalobkyne v 1. rade a zároveň po pôrode nielenže nenechal žalobkyňu v 1. rade preložiť na špecializované pracovisko, ale s týmto ani nekonzultoval jej zdravotný stav. Toto pochybenie súd vyhodnotil ako mimoriadne závažné práve z dôvodu, že žalovaný v priebehu konania žiadnym spôsobom nevysvetlil toto konanie, resp. opomenutie a neuviedol žiadne dôvody, ktoré by ospravedlňovali jeho konania/opomenutie konania. Žalovaný sa síce odvolal na stanovisko jeho zamestnanca, prof. MUDr. Y., CSc., ktorý v konaní žalovaného nevidel žiadne pochybenie, ale zo znaleckých posudkov (najmä po záveroch MUDr. U., ktorý vysvetlil aj rozpor medzi posudkom prof. MUDr. H. a znaleckou organizáciou forensic.sk) mu muselo byť zrejmé, že na

jeho strane došlo k postupu non lege artis a ani po oboznámení sa s nimi nezdôvodnil, prečo postupoval tak, ako postupoval, a preto súd vyhodnotil jeho pochybenie ako mimoriadne závažné, keďže včasným reagovaním na indikácie o hypoxii z CTG záznamu vykonaním cisárskeho rezu mohol žalovaný odvrátiť závažnú ujmu na strane žalobkyne v 1. rade a zároveň, keď už vedel o zlom zdravotnom stave žalobkyne v 1. rade po pôrode, nevykonal potrebné úkony na zmiernenie následkov tohto zdravotného stavu;

d. súd zohľadnil pri rozhodovaní aj argumenty žalovaného, pričom k nepriznaniu žalovanej sumy v celej uplatnenej výške ho viedla najmä skutočnosť, že zo strany žalovaného nešlo o úmyselné konanie, ale o nedbanlivostné konanie (v tomto smere nesúhlasil súd s opačnou argumentáciou žalobcov). Z vykonaného dokazovania nebolo žiadnym spôsobom preukázané (napr. výsledkom prípadného trestného konania), že by k postupu non lege artis došlo úmyselným konaním zamestnanca žalovaného. Súd rovnako v tejto súvislosti zohľadnil aj skutočnosti uvedené žalovaným vo vyjadrení zo dňa 31.01.2020, v ktorom uviedol údaje inštitútu INEKO, podľa ktorých žalovaný patrí medzi najlepšie zariadenia na Slovensku v kategórii štátne univerzitné a fakultné nemocnice a súhlasí s názorom, že ani postup non lege artis v ojedinelom prípade (ktorý by sa samozrejme nemal vyskytnúť nikdy) nemôže viesť k paušalizovanej difamácii žalovaného ako poskytovateľa zdravotnej starostlivosti.

99. Zohľadňujúc argument žalovaného, súd prihliadol pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy aj na výšku priznanej náhrady škody. Hoci výška sťaženia spoločenského uplatnenia bola žalobkyňi v 1. rade priznaná v celom uplatňovanom rozsahu spolu s najvyšším možným zvýšením (o 100 % znalcom a o 50 % súdom), ale napriek tejto výške náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia dospel k záveru, že výška priznanej nemajetkovej ujmy je dôvodná. V prvom rade sa súd pri tejto úvahe riadil tým (ako poukázal na judikatúru vyššie), že v prípade nároku na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia a nemajetkovej ujmy ide o dva samostatné právne nároky, ktoré vychádzajú síce z rovnakého skutkového, ale z rôzneho právneho základu. Zároveň mal súd za to, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nemá len kompenzačný charakter, ale tiež sankčný charakter. Ako konštatoval Ústavný súd Českej republiky vo svojom Náleze sp. zn. I. ÚS 2844/14 z 22.12.2015, „návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia sleduje priznanie satisfakcie fyzickej osobe, ktorej osobnostné právo bolo porušené so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu. Satisfakcia prichádza do úvahy v prvom rade v podobe morálnej, napr. ospravedlnenie. Nárok na priznanie finančnej satisfakcie - náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch prichádza do úvahy len vtedy, ak by sa morálna satisfakcia nezdať postačujúca. Pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia sú primárne stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd vždy vychádzať - závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za akých došlo k neoprávnenému zásahu. Určenie výšky zadosťučinenia v peniazoch sa preto stáva predmetom voľného uváženia súdu. Súd pritom musí vychádzať z úplne zisteného skutkového stavu a opierať sa o konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Judikatúra súdov v oblasti ochrany osobnosti sa zhoduje na primárnom význame vyrovnávacieho charakteru náhrady nemajetkovej ujmy, resp. zmiernení nepriaznivého následku neoprávneného zásahu (keďže nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčíslieť). V náleze Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. 1568/09 bol konštatovaný zásah do práva na ochranu osobnosti civilným deliktom a primerané zadosťučinenie označené za jednu z civilnoprávných sankcií, ktorá má odrádzať rušiteľa chránených osobnostných statkov a jeho možných nasledovníkov protiprávneho konania a byť tak nástrojom prevencie (prisúdená výška náhrady síce nesmie byť pre zodpovedný subjekt likvidačná, avšak musí pôsobiť na zodpovedný subjekt tak, aby sa snažil obdobným zásahom do práva na súkromný život, spôsobený hrubou nedbalosťou svojich zamestnancov predchádzať, a to obzvlášť v situácii, že sa jedná o zdravotnícke zariadenie).“ Súd teda v zmysle citovaného zohľadnil nielen sankčný charakter nemajetkovej ujmy, ale aj na skutočnosť, že vo vzťahu k nároku na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia je žalovaný poistený intervenientom.

100. Žalovaný vo svojich vyjadreniach poukazoval najmä na rozhodnutia súdov, v ktorých prípadoch išlo zväčša o úmrtie blízkej osoby či už v dôsledku dopravnej nehody alebo pochybenia zdravotníckeho zariadenia. V tomto smere poukázal na prax českých súdov, kde sa suma náhrady pohybuje v rozmedzí od 40.000 eur do 60.000 eur. Keďže súd má za to, že ujma, ktorú cítia žalobcovia je zrejme najväčším zásahom do osobnostných práv fyzických osôb (ujma spôsobená prvému dieťaťu žalobcov v 2. a 3. rade s trvalými nezvratnými a mimoriadne závažnými následkami s tým, že tieto si vyžadujú ich 24-hodinovú každodennú starostlivosť) z pohľadu komparácie s inými prípadmi, v ktorých bola priznávaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, súd považoval priznanú výšku za primeranú, a to aj vo svetle Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 288/2017 z 5.12.2017 a nevymyká sa výrazne ani súčasnej judikatúre slovenských súdov nižšieho či vyššieho stupňa (napr. rozhodnutie v prípade „U. F.“,

na ktoré sa vo svojej argumentácii odvolával aj sám žalovaný s tým rozdielom, že ujmu poškodeného považoval za závažnejšiu).

101. V zmysle judikatúry ESLP súd zohľadnil aj životnú úroveň v Slovenskej republike vo vzťahu k výške nemajetkovej ujmy, pričom aj z tohto hľadiska má súd za to, že priznaná výška je primeraná. Priemerná mzda na Slovensku za rok 2019 je vo výške 1.092 eur a každoročne sa zvyšuje (napr. v roku 2018 bola 1.013 eur, v roku 2017 vo výške 954 eur). Úmerne s príjmami sa zvyšujú aj ceny produktov. Osobitná situácia je napr. v nitrianskom kraji po otvorení priemyselného parku Jaguar Land Rover, po ktorom rapídne stúpli ceny nehnuteľností, ale aj ceny ostatných tovar a služieb. Napr. cena trojizbového bytu v Nitre sa v súčasnosti podľa realitných portálov pohybuje od 100 do 150 tisíc eur.

102. Pokiaľ ide nárok žalobcov na úroky z omeškania vo výške 5 % p. a. z uplatnenej nemajetkovej ujmy (spolu zo sumy 700.000 eur), a to odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby do zaplatenia, súd dospel k záveru, že tento nárok nie je dôvodný. Žalobcovia argumentovali tým, že právny názor podľa ktorého „povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania,“ uvedený v Rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. marca 2012, sp. zn. 6 Cdo 185/2011 je prekonaný, a to právnym názorom uvedeným v Náleze Ústavného súdu ČR sp. zn. II.ÚS 2149/17, zo dňa 10. 12. 2019, podľa ktorého „aby mohla náhrada nemajetkovej ujmy pozostalým plniť svoju satisfakčnú a preventívne-sankčnú funkciu a sprostredkovane tiež naplniť pozitívne záväzky plynúce z práva na ochranu súkromného a rodinného života, resp. práva na život a tieto práva účinne chrániť, musí z nej plynúť tiež nárok na úroky z omeškania. Odopretím úrokov z omeškania sa inštitút náhrady nemajetkovej ujmy pozostalým stáva „bezzubým“, pretože sa umožňuje povinnému, aby sa úspešne, bez akejkoľvek sankcie, vyhýbal plneniu svojich povinností. Všeobecné súdy tak zásadne sťažujú vymáhateľnosť práv poškodených, namiesto toho, aby tieto ich práva chránili.“ Súd pripúšťa, že názor Ústavného súdu ČR má logiku z pohľadu efektívnej ochrany práv či už poškodených osôb alebo osôb, ktorým bolo zasiahnuté do osobnostných práv, avšak vzhľadom na skutočnosť, že ide o pomerne čerstvé rozhodnutie (10.12.2019), ktorého názor je v úplnom rozpore s doterajšou praxou slovenských súdov (navyše názorom judikovaným Najvyšším súdom Slovenskej republiky), súd dospel k záveru, že kým neprebehne hlbšia odborná polemika ohľadne tohto nového prístupu, nepovažuje právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v slovenských podmienkach za prekonaný.

103. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

104. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

105. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

106. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

107. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

108. Pokiaľ ide o trovy konania vo vzťahu k žalobkyňou v 1. rade uplatnenému nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia, súd vychádzal zo zásady úspešnosti. Keďže žalobkyňa v 1. rade bola úspešná, čo do základu nároku v celom rozsahu, súd jej priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd v tejto súvislosti neprihliadal na čiastočný neúspech žalobkyne v 1. rade pokiaľ ide o zamietnutý nárok na úrok z omeškania, ktorého výšku k celému priznanému nároku považoval za nepatrný.

109. Vo vzťahu k čiastočnému úspechu žalobcov pokiaľ ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, sa súd stotožňuje s názorom uvedeným v Komentári k Civilnému sporovému poriadku (viď Civilný sporový poriadok, Komentár, doc. Marek Števec a kolektív, C.H.BECK 2016, str. 926), podľa ktorého „zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť uplatneného nároku.“ Tento záver bol judikovaný aj v Náleze Ústavného súdu SR z 23. januára 2014, sp. zn. IV. ÚS 599/2013 zo dňa 23.01.2014. Keďže výška náhrady nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu, treba vychádzať z toho, že v tejto časti boli žalobcovia v spore úspešní, pretože im bola priznaná časť tohto nároku vo výške 260.000 eur (z uplatnených 700.000 eur). Preto súd v časti náhrady nemajetkovej ujmy o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

110. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne vyšší súdny úradník po právoplatnosti rozsudku. Pri vyčíslení výšky trov právneho zastúpenia žalobcov sa bude samozrejme vychádzať z priznanej sumy 260.000 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde (§ 362 ods. 1 a 2 CSP).

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP). Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že (§ 365 ods. 1 CSP):

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo
- h) ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.